

Institutul Patrimoniului Cultural al A.Ș.M.

Centru de Arheologie

A p r o b
Directorul institutului, doctor habilitat
_____ A. Dănilă
„_____” _____ 2012

R a p o r t u l
de autoevaluare a Institutului pe profilul
„Arheologia spațiului Carpato-Nistrean”
anii 2007 – 2011

Aprobat la ședința Consiliului științific
al Institutului Patrimoniului Cultural
din „_____” _____ 2012

CHIȘINĂU – 2012

CUPRINS

1. Date generale	3
2. Capacitatea instituțională și resursele	3
2.1. Cadrul tematic și instituțional de cercetare	3
2.1.1. Cercetări arheologice de teren efectuate în perioada 2007-2011	8
2.1.2. Lista Rapoartelor științifice despre investigațiile arheologice elaborate în perioada anilor 2007-2011	24
2.1.3. Contracte economice (cu tangență la procesul de cercetare)	25
2.2. Personalul uman	26
2.2.1. Personalul de conducere	27
2.2.2. Lista personalului din sfera științei	28
2.2.3. Lista personalului auxiliar	40
2.2.4. Aprecierea internațională și antrenarea în activități de expertiză	41
2.2.5. Apreciere națională și antrenare în activități de expertiză	43
2.3. Mijloacele financiare disponibile	45
2.4. Potențialul logistic și infrastructura de cercetare	45
3. Rezultatele cercetării, calitatea, eficiența, relevanța, impactul	45
3.1. Rezultate științifice majore	46
3.2. Publicații de performanță	48
4. Antrenare în activități conexe cercetării	48
4.1. Forme de antrenare în activități conexe cercetării	48
4.2. Ponderea cercetătorilor implicați în procesul de instruire	48
4.3. Raportul nr. teze de licență/nr. cercetători și nr. teze de masterat/nr. cercetători	50
4.4. Antrenarea în procesul de pregătire a cadrelor științifice	50
4.5. Ponderea cercetătorilor abilitați cu dreptul de conducător al tezelor de doctorat	51
4.6. Raportul număr doctoranzi/ postdoctoranzi/ număr cercetători	52
4.7. Ponderea susținerilor în termene și pe durata următorilor trei ani a tezelor de doctorat	52
4.8. Activitățile întreprinse în scopul diseminării rezultatelor cercetării, precum și promovării imaginii științei	52
5. Cooperări naționale și internaționale	54
5.1. Cooperare în cadrul național	54
5.1.1. Formele de colaborare	54
5.1.2. Acorduri de colaborare	55
5.1.3. Lucrările realizate la comanda beneficiarilor din țară	55
5.1.4. Proiectele de cercetare/lucrările realizate în colaborare cu partenerii din țară	55
5.1.5. Rezultate importante obținute	56
5.2. Cooperare internațională	56
5.2.1. Acordurile de colaborare	56
5.2.2. Activitățile întreprinse la comanda beneficiarilor străini	57
5.2.3. Activitățile întreprinse cu concursul partenerilor de peste hotare	57
5.2.4. Centrele universitare și științifice, unde au fost invitați reprezentanții organizației pentru activitate didactică și/sau științifică	58
5.2.5. Tematica de cercetare a doctoranzilor pregătiți în cadrul centrelor științifice internaționale sau în cotutelă	59
5.2.6. Savați din străinătate care au vizitat Centrul în perioada 2007-2011	59
5.2.7. Rezultate mai importante obținute în colaborare	64
6. Fișa statistică a organizației din sfera științei și inovării	
7. Lista materialelor solicitate organizației din sfera științei și inovării pentru evaluare și acreditare	

1. **DATE GENERALE:** Centru Arheologie (director – dr. hab. în istorie Oleg Levițki) este parte componentă a Institutului Patrimoniului Cultural al AȘM, fondat prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 1326 din 14.12.2005 „Cu privire la măsurile de optimizare a infrastructurii sferei științei și inovării”. Este succesorul Institutului de Arheologie și Etnologie al AȘM.

Profilul Centrului de Arheologie „*Arheologia spațiului carpato-nistean*” a fost acreditat în anul 2005 (Hotărârea nr. 33/AC din 11.01.2007). Certificat de acreditare nr. 013 seria I.

2. CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ ȘI RESURSELE

2.1. CADRUL TEMATIC ȘI INSTITUȚIONAL DE CERCETARE

Structura Centrului include următoarele subdiviziuni științifice de bază:

- *Secția Arheologia preistorică și tracologie*, axată pe problematica genezei și evoluției comunităților culturale din spațiul carpato-nistean din cele mai vechi timpuri până la sfârșitul mileniului î.e.n.

- *Secția Arheologia Antică și Medievală*, orientată spre cercetarea problemelor ce țin de dezvoltarea comunităților culturale din spațiul carpato-nistean de la începutul erei noastre până în secolul XVIII.

Direcția generală de cercetare: Geneza și evoluția comunităților culturale din spațiul carpato-nistean din perioadele: preistorie, antică și medievală.

Obiectivele de cercetare: elucidarea proceselor etno-culturale în spațiul carpato-nistean în baza cercetărilor monumentelor arheologice din cele mai vechi timpuri până în perioada medievală.

În perioada 2007-2011, Centrul de Arheologie a realizat următoarele proiecte de cercetare științifică fundamentală:

- proiecte instituționale;

a. 2007

06.410.012 F Arheologia și procesele etno-culturale în spațiul carpato-nistean (din preistorie până în prezent), conducătorul proiectului dr. hab. Dergaciov V., 2006-2010 (volumul finanțări 26490,2 mii lei).

Obiectivele proiectului:

a). *obiective științifice generale:*

Cercetări fundamentale referitor la geneza, evoluția și modificările multimilenare ale fenomenelor cultural-istorice și etno-culturale din spațiul carpato-nistean începând cu epoca paleoliticului și până în secolul XX

b). *obiective științifice specifice:*

1. Efectuarea analizei tehnico-tehnologice și morfologice detaliate a industriilor siturilor stratificate din epoca paleoliticului;
2. - abordarea complexă a problematicii constituirii tipurilor și formelor de gospodărie în epoca neolitică și a locului acestora în cadrul culturilor de agricultori din Europa de Su-est și Centrală;
3. - reluarea investigațiilor la compartimentul esențial al epocii eneoliticului – complexul Cucuteni-Tripolie;
4. - cercetarea problematicii ce ține de particularitățile de habitat, structura economică, procesele de interacțiune și interferențe culturale în epoca bronzului;
5. - investigații în vederea concretizării succesiunii cronologice a orizonturilor culturale

- hallstattiene și a interacțiunii lor cu cele sincrone din spațiul nord-pontic și cel central european;
6. - realizarea a unor noi interpretări a problematicii în ansamblu cât și precizarea mai multor probleme referitoare la cultura traco-getică;
7. - studierea culturii materiale a populațiilor sedentare și migratoare de la est de Carpați în epoca romană;
8. - examinarea complexelor funerare în vederea elucidării afinităților legate de problemele sociale, etnice, reprezentările ideologice ale populațiilor zonei în epoca romană.
9. - elaborarea caracteristicii aspectelor culturale ale populațiilor sedentare și migratoare din epoca evului mediu timpuriu.
10. - studierea istoriei și culturii orașelor medievale din Moldova și a evoluției cultural-istorice a pământurilor carpato-nistrene pe parcursul întregii perioade a evului mediu;
11. - cercetarea circulației monetare în Cnezatul Moldovenesc în secolele XIV-XVI ș.a. ca modernă.

Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.):

Secția Arheologie preistorică și tracologie

Secția Arheologie antică și medievală

Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului

1. Dr. hab. Dergaciov Valentin, director
2. Lozan Dumitru, traducător

Secția Arheologie Protoistorică și tracologie

3. Dr. hab. Levițki Oleg., Cerc. șt. princ
4. Dr. Kașuba Maia, Cerc. șt. coord.
5. Dr. Larina Olga, Cerc. șt. coord.
6. Dr. Covalenco Serghei, Cerc. șt. superior
7. Dr. Ușurelui Eugen, Cerc. șt. superior
8. Dr. Croitor Roman, Cerc. șt. superior
9. Agulnicov Serghei, Cerc. științific
10. Bodean Sergiu, Cerc. științific
11. Haheu Vasile, Cerc. științific
12. Sîrbu Ghenadie, Cerc. științific
13. Burlacu Vitalie, Cerc. șt. stagiar
14. Popovici Sergiu, Cerc. șt. stagiar
15. Midari Irina, desenator

Secția Arheologie Antică și Medievală

16. Dr. Vornic Vladimir, Șef secție, Cerc. șt. superior
17. Dr. Telnov Nicolae, Cerc. șt. coord.
18. Dr. Reabțeva Svetlana, Cerc. șt. superior
19. Dr. Bacumenco-Pîrnău Ludmila, Cerc. șt. superior
20. Ciobanu Larisa, Cerc. științific
21. Dergaceva Lilia, Cerc. științific
22. Curceatov Serghei, Cerc. științific
23. Pelivan Adrian, Cerc. științific
24. Iarmulschi Vasile, Cerc. științific
25. Ursu Ion, Cerc. științific
26. Ceban Ivan, Cerc. șt. stagiar

Rezultatele științifice teoretice (pe direcții):

1. „Geneza și evoluția comunităților culturale din spațiul carpato-nistrean din perioadele: preistorie – antică”.

În rezultatul analizei detaliate și minuțioase a materialelor arheologice din 30 monumente din paleoliticul superior, localizate în valea Răutului a fost evidențiată și descrisă o nouă cultură arheologică locală, constituită din trei tehnocomplexe comparabile cu cele de tip Szelet, Aurignacian, Gravett și pentru prima dată, temeinic argumentată existența în bazinul Răutului a stațiunilor-ateliere pentru prelucrarea primară a silexului și executarea lamelor-semifabricate, parțial destinate și „exportului”;

- au fost scoase în evidență condițiile naturale și cultural-istorice ale procesului de „neolitizare” a spațiului de la est de Carpați; evidențiate caracteristicile principale ale tuturor aspectelor culturale de vechi agricultori și păstori - Criș-Sacarovca, Bugo-Nistreană, culturii ceramicii band-lineare, astfel fiind elaborată una din primele sinteze referitoare la neoliticul din spațiul pruto-nistrean;

- sistematizarea informațiilor referitoare la particularitățile de amplasare a așezărilor, tipurile de locuințe, caracteristicile categoriilor definitorii de artefacte din cca. 100 situri ale culturii Precucuteni-Tripolie A și Gumelnița din spațiul Pruto-Nistrean a permis concretizarea cronologiei relative (siturile Precucuteni-Tripolie A aparțin fazelor Precucuteni II și Precucuteni III, două faze fiind stabilite și în evoluția culturii Gumelnița), precum și a zonei de constituire ale acestora - spațiile situate la vest de Prut - de unde pe parcursul evoluției sale au migrat în zona Prut-Nistru;

- în baza datelor metrice și morfologice, caracteristice principalelor categorii de piese de metal (topore-celturi, seceri) au fost evidențiate particularitățile dezvoltării prelucrării metalelor în zona est-carpatică, Transilvania, Dunărea de Mijloc și cea balcano-dunăreană, relevate noi legități specifice evoluției prelucrării paleometalelor în epoca bronzului - Hallstattul timpuriu; confirmată ipoteza conform căreia, apariția topoarelor-celt și a dălților cu lamă fațetată în Europa constituie rezultatul răspândirii în etape, de la est spre vest - Siberia de Vest, Europa de Est, nordul Mării Negre și regiunea carpato-nistreană, astfel contribuindu-se la elucidarea mai multor aspecte legate de interacțiunile și interferențele culturale între comunitățile Europei de Est și Sud-Est în perioada târzie a epocii bronzului;

- identificați parametrii principali ai culturii Belozerka reprezentată prin 36 de așezări, 39 de necropole, 13 depozite de bronzuri și descoperiri izolate, stabilite limitele ei cronologice. (sfârșitul sec. XIII – prima jumătate a sec. X i.e.n.), concretizat că constituirea a avut în baza fondului cultural local de la sfârșitul epocii bronzului – Sabatinovka, cu un aport considerabil din partea complexului hallstattian timpuriu (culturile Râmnicelu-Sihleanu, Tămăoani, Babadag- I, Hansca-Holercani-Balta);

- în baza obiectivelor-etalon Trinca „Izvorul lui Luca” și Trinca „Drumul Feteștilor” sa stabilită că în zona Platoului Moldovei de Nord, în epoca hallstattiană (sec. XII-VI a.Chr.) sau succedat trei orizonturi cultural-cronologice: timpuriu - sec. XII-X a.Chr., mijlociu - sec. IX-VIII a. Chr. și târziu - sec. VII-VI a.Chr. – toate cu aspect cultural mixt, cu evidente influențe răsăritene - Belogradovka-Černyj Les timpurie, Černyj Les târzie și respectiv, scitice arhaice, în așa mod demonstrându-se că odată cu apariția în spațiul est-carpatic a triburilor tracice, pe parcursul întregii epoci hallstattiene, Platoul Moldovei de Nord devine zona interferențelor culturale a comunităților tracice și celor sincrone din est și nord-est;

- examinarea materialelor din epoca fierului timpuriu de pe teritoriul Republicii Moldova a permis să se argumenteze că comunitățile din acest spațiu au constituit o parte integrantă a procesului de evoluție cultural-istoric general european, fenomen demonstrat de existența, în secolele XII-XI a.Chr. a traseului comercial care lega nordul Italiei cu teritoriul nord-pontic; de faptul că grupul Șoldănești prezintă cea mai estică variantă a complexului cultural Basarabi, constituit în regiunea Dunării de Mijloc, de identificarea a câtorva valuri de migrație a nomazilor timpurii (a cimerienilor) și existența reală a complexelor traco-cimeriene, ca manifestare a unea dintre formele de interferență a comunităților de agricultori și de crescători de vite specifice arcului intracarpatic și Europei de Sud-Est în secolele IX-VIII a.Chr., prin aceasta contribuindu-se și la

cercetarea problemelor globale ale relațiilor dintre populațiile sedentare și nomade în perspectiva evoluției istorice

- referitor la masivul cultural getic, se consideră că originea geților este eterogenă, fiind posibile mai multe focare (sud-tracic, Moldova de Nord, zona de sud a Nistrului Mijlociu sau Moldova Centrală Meridională), cultura arheologică a acestora sa constituit în baza culturilor Ha mijlociu, puternic influențate de anumiți factori externi - tracii de sud, lumea elenă din nord-vestul Pontului, iliri și ulterior celți și, destul de masiv de către sciți) pe la mijl. sec.VII/încep. sec. VI și a evoluat până către sfârșitul sec. III a. Chr., când sub influențele externe situația etnoculturală din regiune se schimbă radical, ulterior apărând dacii; se demonstrează că geții și dacii ca popoare înrudite și succesive nu au existat concomitent și au populat spații, cel puțin la momentele de origine, diferite.

Problematica tematicii investigate a fost publicată: în 6 monografii, un volum de sinteză (manual), 72 articole în reviste categoria B și 11 categoria C, 6 în culegeri de materiale și 18 rezumate – în țară și 3 monografii, 2 compartimente în monografii, 5 articole cu impact 0,1-1,0, 20 în reviste, 16 în culegeri și 17 rezumate, editate peste hotare, cu un volum total de 350,98 c.a. De asemenea, fiecare din cele 9 compartimente, la finele anului 2010, a fost prezentat în formă de manuscris cu un volum total de cca. 117,6 c.a.

2. „Studierea culturii materiale a populației locale și migratoare din spațiul est-carpatic în epocile romană și medievală”.

– investigarea problematicii culturii sarmatice în Stepa Bălților demonstrează că cele mai timpurii antichități de acest tip sunt legate de valul de migrație al iazigilor, care corespunde primei jum. a sec. I p. Chr.; orizontul cultural următor - a doua parte a sec. I. – prima jum. a sec. II p. Chr., corespunde cu migrația aorșilor, pentru acesta fiind caracteristici și înmormântările cu tumuli aparținând unor reprezentanți ai elitei sarmatice, atribuite alanilor; se argumentează opinia că apogeul culturii sarmatice în regiune corespunde primei jumătăți a sec. II și durează până la războaiele marcomanice.

- examinarea vaselor romane descoperite în complexe arheologice „barbare” datate în prima jumătate a mileniului I p.Chr. din cca 400 de puncte geografice din spațiul pruto-nistrin sa soldat cu alcătuirea cataloagelor-repertorii ale ceramicii romane de import provenind din mormintele sarmatice, din complexe culturale Poienești-Vârteșcoi, Etulia și cultura Sântana de Mureș-Černjachov, reprezentate prin recipiente pentru transportarea și păstrarea lichidelor, veselă de băut, veselă pentru servitul mesei, vase de cult, medicinale și de toaletă, iar după forme – din amfore, căni, ulcioare, cupe, castroane, boluri, unguentarii, opaite și vase zoomorfe, de asemenea, au fost examinate cronologia, originea și căile de pătrundere a respectivelor tipuri de recipiente în spațiul analizat.

- analiza sistematică și catalogarea vestigiilor arheologice descoperite în marea necropolă de tip Sântana de Mureș-Černjachov de la Dănceni reprezentate printr-o cantitate mare de ceramică, diverse accesorii vestimentare, piese de podoabă, obiecte de toaletă, ustensile de uz casnic etc. analogiile cele mai apropiate ale cărora se află în mediul culturii Sântana de Mureș, Wielbark, cel al dacilor liberi, sarmatic sau roman a facilitat elaborarea cronologiei relative și absolute, limita cronologică inferioară fiind fixată în al treilea sfert al sec. III, iar cea superioară – la începutul epocii hunice; discutarea diverselor aspecte ale riturilor și ritualurilor funerare și tratarea detaliată a apartenenței etnico-culturale, dovedindu-se că nucleul etnic de bază al acestei comunități umane de la Dănceni este reprezentat de o populație germanică, în speță gotică, migrată din nordul continentului.

- examinarea și generalizarea tuturor izvoarelor arheologice atribuite populației sedentare din regiune, a permis argumentarea prezenței în perioada sec. VI-VII e.n. a două culturi arheologice de sine stătătoare: Penkovka și Praga-Korčea, caracterizate printr-o gospodărie cu caracter natural și relații sociale patriarhale la stadiul democrației militare; dezvoltarea social-economică progresistă ulterioară a comunităților de tip Luka-Rajkoveckaja - sec. VII-X. a influențat dezvoltarea

meșteșugurilor, respectiv, comerțul intern și extern, celula socială de bază devenind comuna, ca parte componentă a tribului, care formau uniuni tribale, menționate în letopisețe ca cnezate, uniuni prestatale, cu timpul, unificate în primele state feudale;

- în baza vestigiilor arheologice și a mențiunilor documentare sa stabilit că în zona centrală a Moldovei în perioada sec. XV-XVII au existat cel puțin patru așezări cu caracter urban (Chișinău, Lăpușna, Orheiul Vechi, Orhei) și circa 200 de așezări rurale; ocupațiile principale ale populației fiind cultivarea plantelor și creșterea animalelor, practicându-se și unele activități economice secundare meșteșugărești; referitor la viața spirituală a populației, s-a urmărit identificarea lăcașurilor de cult existente în această perioadă, stabilindu-se planimetria și cronologia funcționării unor biserici de mir - mănăstirea Căpriană, bisericile de mir de la Orheiul Vechi, Mănăstirea Căpriană, Vărzărești, mai târziu bisericile de la Dișcova, Veprova, biserica domnească din Orhei, ctitoria lui Vasile Lupu, mănăstirea părcălabului Bosie de la Orheiul Vechi ș.a

- studierea complexă comparativă a podoabelor medievale (sec. VI-XVI) depistate într-un vast areal geografic european, din Grecia la sud, Ungaria la sud-vest, teritoriul Novgorodului actual al Federației Ruse la nord-vest și peninsula Crimeea la sud-est a identificat impactul școlii bizantine de giuvaiergerie, moștenirea culturală a Bizanțului, fiind dezvoltată în continuare de școlile regionale de aurărie din Europa de Sud-Est și Europa de Est; a fost elaborată cronologia și specificat arealul de răspândire a unor anumite podoabe, elucidate cauzele care au condiționat apariția unor asemenea podoabe, prioritățile culturale ale populației, care acceptau anumite tipuri de podoabe, dar și rolul pieselor străine în cadrul setului de podoabe al populației din Europa de Est în perioada examinată;

Rezultatele investigațiilor sunt reflectate în 6 monografii, 3 compartimente în monografii, 9 compartimente într-un catalog, 5 articole în reviste naționale, 8 articole în culegeri naționale, 13 rezumate la conferințe naționale, 20 articole în reviste internaționale, 27 articole în culegeri din străinătate, 16 rezumate la conferințe științifice internaționale și 14 alte publicații științifice cu un volum total de cca. 180,9 c.a. De asemenea, la finele lunii noiembrie 2010 fiecare din cele 6 compartimente, a fost prezentat în formă de manuscris cu un volum total de cca. 79 c.a.

Cercetările arheozoologice au avut drept rezultat descoperirea a trei forme ecologice ale renului: una străveche forestieră de talie mare, alta comparativ mai mică de origine occidentală *Rangier tarandus cf. guettardi*, și una orientală de tundră *R. tarandus constantini* care a pătruns pe teritoriul țării noastre cca 19-20 mii de ani în urmă;

- în ceea ce privește aspectul relațiilor ecologice între omul străvechi (*Homo erectus*, *Homo habilis*, *Homo rudolfensis*) și carnivorele (feline cu colți în formă de sabie, hiene etc.) – analiza morfo-funcțională și eco-fiziologică sugerează că omul străvechi a activat din punct de vedere ecologic ca omnivore oportune, însă pe parcursul Pleistocenului Mediu dispariția grupului ecologic de carnivore în Europa a creat condiții specifice care au permis omului străvechi să ocupe nișa ecologică a unui carnivor oportun, manifestată prin vânatoare;

- au fost evidențiate trei etape de dezvoltare a vităritului: „vităritul de însoțire” (rămășițele osteologice constituie 25-30% din complexul arheozoologic (cultura Bugo-Nistreană), „vitaritul stabil” 60-70% (Criș, Cucuteni etc.) și „vităritul dezvoltat” 80-90%, începând cu epoca bronzului tardiv);

- au stabilit că sub presiunea activității umane au dispărut 15 specii de mamifere, inclusiv și cele considerate astăzi exotice: leu, linx, zimbru ș.a. Pentru fiecare specie a fost stabilită cronologia existenței pe teritoriul dat și cauzele dispariției acestora.

Rezultatele sunt valorificate în forma de 22 lucrări publicate în limbile român, rusă și engleză cu un volum de 23,9 c.a. și în forma de manuscris cu un volum cca. 12,0 c.a.

Principalii beneficiari ai rezultatelor cercetărilor sunt: instituțiile științifice de profil din țară și de peste hotare, instituțiile de învățământ superior din republică etc.

08.817.07.004 A. Elaborarea portalului de promovare a patrimoniului arheologic al Republicii Moldova, cond. – dr. Oleg Bujor, 2008-2009 (volumul finanțării - 187,0 mii lei).

Obiectivele proiectului:

Crearea spațiului informațional cultural, protejarea și valorificarea patrimoniului național cultural și asigurarea accesului liber la valorile culturale naționale și universale pentru toți membrii societății prin implementarea noilor tehnologii informaționale și de comunicații (Obiectivul nr.6 stipulat în Strategia Națională „Moldova electronică”, aprobată prin HG nr. 225 din 09.03.2005).

Proiectul în cauză a prevăzut acumularea, prelucrarea, digitalizarea și plasarea materialelor în Internet (crearea portalului) ce țin de patrimoniul arheologic al Republicii Moldova.

Scopul proiectului:

Implementarea și utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicație în scopul asigurării accesului liber la informație, stimulării respectului pentru identitatea culturală, diversitatea culturală și lingvistică, tradiții și religii, susținerii dialogului între culturi și civilizații, precum și conservarea și prezentarea moștenirii culturale.

a. 2011

11.817.07.19F „Dimensiunea europeană a patrimoniului arheologic al Republicii Moldova”, cond. – dr. hab. Levițki O., 2011-2014 (volumul finanțări - 7822 mii lei)

Obiectivele proiectului:

a). *obiective științifice generale:*

1. Cercetarea proceselor etnoculturale de pe teritoriul Republicii Moldova în contextul genezei și evoluției spațiului cultural european, din cele mai vechi timpuri până la sfârșitul Evului Mediu.
2. Adoptarea standarde europene privind metodologia cercetării arheologice din Republica Moldova.
3. Adaptarea normelor și practicilor de inventariere, prezevare și valorificare a patrimoniului arheologic al Republicii Moldova la cele ale Uniunii Europene.

b). *obiective științifice specifice:*

1. Cercetarea interferențelor culturale și demografice dintre comunitățile paleo- și mezolitice din spațiul Pruto-Nistrean cu cele din Europa Centrală, de Est și Sud-Est.
2. Abordarea spațiului Pruto-Nistrean ca punte de legătură între culturile neo-eneolitice (mil. VII – IV î. de Hr.) din Europa de Sud-Est, Est și Centrală.
3. Evidențierea interferențelor și confluențelor culturale est- sud-est și central-europene pe teritoriul Republicii Moldova în mil. III-II î. de Hr.
4. Cercetarea raporturilor dintre populațiile de origine tracică, iliră, iranica, celtică și germanică în mil. I î. Hr. – prima jumătate a mil. I.
5. Valorificarea științifică a moștenirii antichității greco-romane în spațiul Pruto-Nistrean.
6. Relevarea rolului autohtonilor și al alogenilor din spațiul Pruto-Nistrean în contextul marilor migrații europene din sec. V - XIV.
7. Evidențierea componentelor autohtone, europene și orientale în geneza și evoluția civilizației urbane din Moldova medievală.
8. Cercetarea resurselor naturale ca factor important al raporturilor între Europa Centrală, de Est și de Sud-Est, din preistorie până în Evul Mediu.
9. Integrarea GIS (Geographic Information Sistem) în cercetarea arheologică.
10. Promovarea caracterului interdisciplinar al cercetării arheologice.
11. Includerea metodelor antropologiei culturale în cercetarea arheologică.
12. Elaborarea normelor metodologice și deontologice privind gestionarea patrimoniului arheologic.
13. Recuperarea, sistematizarea și securizarea documentației științifice privind cercetările arheologice efectuate pe teritoriul Republicii Moldova.
14. Crearea Bazei de date computerizate a patrimoniului arheologic al Republicii Moldova.

Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)

Secția Arheologie preistorică și tracologie

Secția Arheologie antică și medievală

Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului

1. Dr. hab. Levițki Oleg., director
2. Lozan Dumitru, traducător

Secția Arheologie Protoistorică și tracologie

1. Dr. Kașuba Maia, Cerc. șt. coord. (0,5 normă)
2. Dr. hab. Dergaciov Valentin, Cerc. șt. princ
3. Dr. hab. Levițki Oleg, Cerc. șt. princ. (0,5 normă)
4. Dr. Cavruc Valeriu, Cerc. șt. superior (0,5 normă)
5. Dr. Larina Olga, Cerc. șt. coord.
6. Dr. Covalenco Serghei, Cerc. șt. superior
7. Dr. Ușurelui Eugen, Cerc. șt. superior
8. Dr. Croitor Roman, Cerc. șt. superior
9. Dr. hab. Sava Eugen, Cerc. șt. superior (0,5 normă)
10. Agulnicov Serghei, Cerc. științific
11. Bodean Sergiu, Cerc. științific
12. Haheu Vasile, Cerc. științific
13. Sîrbu Ghenadie, Cerc. științific (0,5 normă, doctorand)
14. Burlacu Vitalie, Cerc. șt. stagiar
15. Popovici Sergiu, Cerc. șt. stagiar
16. Heghea Sergiu, Cerc. șt. stagiar
17. Noroc Ion, Cerc. șt. stagiar
18. Midari Irina, desenator

Secția Arheologie Antică și Medievală

19. Dr. Vornic Vladimir, Șef secție, Cerc. șt. superior
20. Dr. Telnov Nicolae, Cerc. șt. coord.
21. Dr. Reabțeva Svetlana, Cerc. șt. superior
22. Dr. Bacumenco-Pîrnău Ludmila, Cerc. șt. superior
23. Ciobanu Larisa, Cerc. științific
24. Dr. Dergaceva Lilia, Cerc. științific
25. Curceatov Serghei, Cerc. științific
26. Pelivan Adrian, Cerc. științific
27. Iarmulschi Vasile, Cerc. științific
28. Ursu Ion, Cerc. științific
29. Ceban Ivan, Cerc. șt. stagiar
30. Ciobanu Larisa, laborant superior (0,5 normă)

Sumarul activităților proiectului realizate în perioada evaluată (anul 2011)

Drept rezultat al cercetărilor, au fost: **întocmite repertorii** ale siturilor din epoca paleoliticul inferior (25 stațiuni); a industriilor litice ale stațiilor aurignaciene și epiaurignaciene; monumentelor culturii *band-liniară* (cca. 69 situri); obiectivelor culturii Cucuteni A/Tripolie BI (cca. 80 situri); siturilor tripoliene târzii de tip Gordinești (cca. 60); complexelor de tip Usatovo; a categoriilor funcționale de bronzuri - dălți plate, dălți cu tub de înmănușare, pumnale-spade, pumnale, brici, etc.- (în total cca. 150 piese); descoperirilor privind exploatarea preistorică a sării în Europa de sud-est; siturilor culturii Noua; complexelor funerare ale culturii Sabatinovka (662 de

mormînte); locuințelor adâncite de formă rotundă din mediul cultural barbar și siturile antice timpurii (sec. VII-VI î.Hr.) din zona Carpaților Meridionali, Dunării de Jos și din nordul Mării Negre (cca. 90 de complexe); așezărilor din epoca romană târzie din zona de nord a Republicii Moldova; descoperirilor din necropola de epoca romană târzie de la Petrești; complexelor de locuit și meșteșugărești, cu delimitarea specificului fiecărui tip, dezvelite în marea așezare medievală timpurie de la Trebujeni-Scoc; mormintelor atribuite populațiilor turanice târzii migrate în spațiul carpato-nistrean, cuprinzând cca 550 complexe funerare în raza a peste 100 de localități; descoperirilor monetare moldovenești (peste 750 de piese) din vremea domniei lui Petru I și Ștefan I, corespunzătoare ultimei părți a sec. XIV etc. întocmite hărți și pregătit materialul ilustrativ respectiv.

Concomitent, sau realizat și **cercetări cu valoarea teoretică** fundamentală: încadrarea industriilor litice ale stațiunilor aurignaciene și epiaurignaciene în contextul diferențierii tipologice a aurignacianului european; concretizarea cronologiei absolute a culturilor Noua, Sabatinovca și Coslogeni; elucidată geneza și constituirea centrelor de prelucrare a bronzului din cadutul culturilor Noua; Sabatinovca și Coslogeni; determinat cadrul cultural-cronologic al apariției și evoluției topoarelor-celt cu urechiușă frontală în regiunea est-carpatic în perioada de tranziție la epoca fierului; reconstituite modalitățile de producție și schimb al sării în Europa de sud-est în mil. VI – I î. Hr; abordată problematica fenomenului traco-cimerian; elaborat concepția conform căreia apariția și geneza locuințelor adâncite de formă rotundă în mediul barbar și cel grecesc colonial a avut loc independent și nu sunt conexe; identificate consecințele influențelor dinspre E (sciți), V (celto-iliri) și S (greci) asupra evoluției etnoculturale a spațiului carpato-nistreano-pontic în perioada de trecere de la prima la a doua vârstă a fierului; sintetizate datele bibliografice referitoare la istoria, morfologia și biologia calului modern *Equus caballus*; efectuată analiza imaginilor cailor din arta paleolitică; prelucrate biometric rămășițele osteologice ale cailor domestici și sălbatici din teritoriul pruto-nistrean în diferite epoci istorice și preistorice; analizate complexele funerare și materialele arheologice descoperite în reprezentativa necropolă de epocă Latene atribuită bastarnilor de la Borosești (jud. Iași); realizat un istoric al cercetărilor așezărilor din epoca romană târzie din zona de nord a Republicii Moldova; nuanțată problematica pătrunderii importurilor și influențelor romane în *Barbaricum*-ul pruto-nistrean în antichitatea târzie, precum și referitor la procesele etnoculturale din bazinul Prutului Mijlociu în antichitatea târzie; evidențiate trăsăturile specifice ale setului de podoabă de giuvaergerie de la sf. sec. IX – prima jumătate a sec. XI din spațiul pruto-nistrean în contextul carpato-balcanic și est-european; cercetate, în lumina descoperirilor funerare, unele aspecte a evoluției vieții urbane și rurale din spațiul est-carpatic în perioada premergătoare și cea a constituirii statului medieval moldovenesc.

Principalii beneficiari ai rezultatelor cercetărilor sunt Institutul Patrimoniului Cultural, Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, instituțiile de învățământ din Republica Moldova, instituțiile de profil din statele limitrofe și mai îndepărtate

- proiecte din cadrul programelor de stat;

a. 2009

09.833.07.01F „Istoria Moldovei. Vol. I. Epoca preistorică și antică”, cond. - dr. hab. Dergaciov Valentin, 2009-2009 (volumul finanțării 500 mii lei)

Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)

Institutul Patrimoniului Cultural. AȘM

Secția Arheologie preistorică și tracologie

Secția Arheologie antică și medievală

Angajați ai altor instituții din țară și de peste hotare

Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului

1. Dergaciov Valentin, Dr.Hab.,
2. Vişneţki Leonid, Dr. Hab.,
3. Ceapalâga Andrei, Dr.,
4. Covalenco Sergiu, Dr.,
5. Larina Olga, Dr.,
6. Leviţki Oleg, Dr.Hab.,
7. Kaşuba Maia, dr.,
8. Agulnicov Sergiu, cer.şt.
9. Baruiaco Igor, dr. Hab.,
10. Samoilova Tatiana, Dr. hab.,
11. Simonenco Igor, Dr.,
12. Şarov Oleg, Dr.,
13. Dergacioava Lilia, cer.şt.,
14. Niculiţa Ion, dr. Hab., prof.,
15. Croitor Roman, Dr.,
16. Varzari Alexandr, Dr.,
17. Uşurelu Eugen, Dr.,
18. Bodean Sergiu, cer.şt.,
19. Sîrbu Ghenadie, cer. şt.,
20. Popovici Sergiu, cer. şt.,
21. Ciobanu Larisa, cer.şt.,
22. Stavila Tudor, Dr.Hab.,
23. Haheu Vasilie, cer.şt.,

Rezultate concrete obţinute:

A fost elaborat și editat volumul ISTORIA MOLDOVEI. Epoca preistorică și antică. Chişinău. Tipografia Centrală. 2010. 632 p. (39,5 c.a.) ISBN 978-9975-78-937-0 (redactor științific V. Dergaciov).

Reprezintă una dintre primele încercări de a reconstitui Preistoria și Istoria Antică a republicii Moldova în toată integritatea lor, din cele mai vechi timpuri până în secolul V d. Hr. Este o primă tentativă de a valorifica un imens fond de cunoștințe, acumulat datorită cercetărilor arheologice, cercetărilor interdisciplinare și studiilor de sinteză, realizate pe parcursul mai multor decenii. Conceptual, având ca suport informațional prioritar sursele arheologice, volumul este axat preponderent pe aspectul culturologic, cu caracteristici mai mult sau mai puțin ample, dar și pe aspectele sociologic, etnologic și politologic, care însă, din insuficiența surselor scrise, poartă o anumită doză de relativitate. Volumul însumează în sine caracteristici relativ complete ale tuturor fenomenelor cultural-istorice, cunoscute pe teritoriul actual al republicii Moldova, începând cu primele manifestări culturale atestate și până în sec. V al erei noastre, care delimitează perioada antică de cea medievală. Caracteristicile sunt prezentate în contextul regiunilor învecinate, în special al spațiului carpato-nictrean, iar după necesitate și într-un context mai larg. Capitolele de bază sunt anticipate de un compartiment introductiv, menit să familiarizeze cititorul cu noțiunile și metodele principale practicate în reconstituirea istoriei, cu prezentări succinte ale evoluției științelor istoria și Arheologia ca atare și, în special, istoria și Arheologia Națională. Adresat publicului larg, volumul a fost realizat într-un limbaj cacesibil, evitându-se pe cât posibil, terminologia și noțiunile de uz special, multitudinea discuțiilor cu caracter strict profesional sau contradicțiile permanente în interpretările etno-istorice existente.

Beneficiarul: Ministerul Educației; Ministerul Culturii; Ministerul Tineretului, Sport și Turism; Biblioteci de toate nivelurile; publicului larg și, în special, tineretului studios.

- proiecte pentru tineri cercetători;

a. 2008-2009

08.819.07.02F «Cercetarea arheologică a așezării dacilor liberi de la Pruteni», 2008-2009. Cond. – dr. V. Vornic (volumul finanțării - 95 mii lei).

Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)

Secția Arheologie antică și medievală

Secția Arheologie preistorică și tracologie

Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului

1. Vlad Vornic, doctor în istorie
2. Nicolai Telnov, doctor în istorie
3. Ludmila Bacumenco, doctor în istorie
5. Larisa Ciobanu, cercetător științific
6. Adrian Pelivan, cercetător științific
7. Ion Ursu, cercetător științific stagiar
8. Vasile Iarmulschi, cercetător științific stagiar
9. Vitalie Burlacu, cercetător științific stagiar
10. Sergiu Popovici, cercetător științific stagiar
11. Ion Ceban, cercetător științific stagiar
12. Ghenadie Sîrbu, cercetător științific stagiar

Rezultate: au fost obținute date arheologice importante referitoare la centrul de olărie dacic de la Pruteni, care permit cunoașterea mai aprofundată și mai exactă a modului și a duratei de funcționare a cuptoarelor de olărie, a meșteșugului olăritului, a civilizației dacilor liberi din spațiul pruto-nistean în general. Descoperirea unui număr mare de fragmente de vase de imitație romană rebutate dovedește clar că populația dacică de la Pruteni și din regiune a receptat din plin influențele plurivalente venite din Imperiul roman. Pe de altă parte, anumite complexe și artefacte descoperite în acest an pun în evidență unele aspecte ale culturii materiale tradiționale a acestei comunități. Identificarea prin periegeze și a altor stațiuni arheologice, dintre care se remarcă o așezare dacică sincronă, permite reconstituirea adecvată a realităților demografice, economice, etnico-culturale din această zonă a Moldovei în epoca romană.

Datele arheologice esențiale obținute prin investigațiile de teren din 2008 au fost prezentate specialiștilor la Sesiunea științifică anuală a MNAIM, iar publicului larg prin diseminarea informației în mass-media. În situația când civilizația dacilor liberi din spațiul pruto-nistean a început a fi studiată sistematic abia acum, cercetările noastre completează în mod substanțial această pagină necunoscută a istoriei naționale. Datele științifice acumulate urmează să fie utilizate la elaborarea noii sinteze privind arheologia și istoria Moldovei și a manualelor școlare și universitare de istorie. Unele materiale mai reprezentative rezultate din săpături au fost selectate pentru expoziția itinerantă moldo-română organizată în acest an de MNAIM, fiind publicate în catalogul **Antichitatea târzie în bazinul Prutului. Bârlad: Sfera, 2009.**

a. 2010-2011

10.819.07.01F „Cercetarea arheologică a așezării rurale de la Lozova din perioada constituirii statului medieval moldovenesc”, cond. Dr. L. Bacumenco-Pârâu (volumul finanțării 110 mii lei)

Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)

Secția Arheologie antică și medievală

Secția Arheologie preistorică și tracologie

Angajați ai altor instituții din țară și de peste hotare

Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului

1. Dr. Ludmila Bacumenco, IPC, director,
2. Dr. hab. Gheorghe Postică, MC RM, consultant,
3. Drd. Ion Ursu, IPC, cercetător științific stagiar, membru în colectiv,
4. Drd. Vasile Iarmulschi, IPC, cercetător științific stagiar, membru în colectiv,
5. Drd. Adrian Pelivan, IPC, cercetător științific, membru în colectiv,
6. Vitalie Burlacu, IPC, cercetător științific stagiar, membru în colectiv,
7. Sergiu Popovici, IPC, cercetător științific stagiar, membru în colectiv,
8. Ghenadie Sîrbu, IPC, cercetător științific stagiar, membru în colectiv,
9. Ion Ceban, IPC, cercetător științific stagiar, membru în colectiv,
10. Dr. Luminița Bejenaru (Facultatea de Biologie UAIC Iași), membru în colectiv,
11. Drd. Radu Pîrnău (Facultatea de Geografie UAIC Iași), membru în colectiv,
12. Dr. Vlad Vornic (șeful Secției de Istorie antică și medievală (IPC).

Scopul principal al proiectului rezidă în cercetarea arheologică și interdisciplinară exhaustivă a așezării rurale medievale de la Lozova, dar și a microzonei adiacente, care se dovedește a fi de însemnătate științifică majoră pentru arheologia și istoria medievală a Moldovei.

Rezultate științifice:

Săpături arheologice în situl medieval de la Lozova - La hotar cu Vornicenii, soldate cu obținerea de noi date arheologice importante referitoare la evoluția culturii materiale și, implicit, a vieții cotidiene a populației rurale din centrul Moldovei în perioada dominației tătaro-mongole (sec. XIII-XIV) și cea a formării și extinderii la est de Prut a Țării Moldovei (a doua jumătate a sec. XIV-sec. XV). Descoperirea și cercetarea unei necropole aparținând unei comunități creștine din sec. XIV-XV, din care au fost dezvelite cca 50 de morminte, prezintă o însemnătate științifică deosebită pentru studierea evoluției așezărilor rurale medievale și a diferitor aspecte ale vieții spirituale (rituri și ritualuri de înmormântare, obiceiuri de port etc.) a populației locale din spațiul est-carpatic în evul mediu dezvoltat. Totodată, descoperirea diferitor vestigii arheologice pun în evidență anumite aspecte ale vieții cotidiene a locuitorilor zona centrală a Moldovei în perioada medievală. Investigațiile arheologice au contribuit la lărgirea nivelului de cunoaștere a realităților istorice din perioada de constituire și consolidare a statului medieval moldovenesc la est de Prut și completează în mod substanțial această pagină mai puțin cunoscută a istoriei naționale. Datele științifice obținute urmează a fi utilizate la elaborarea unor lucrări de sinteză privind arheologia și istoria medievală a Moldovei, a manualelor școlare și a cursurilor universitare de istorie. Materialele mai reprezentative recuperate din săpături vor fi selectate pentru expozițiile permanente și itinerante ale MNAIM. Principalii beneficiari ai rezultatelor cercetărilor sunt Institutul Patrimoniului Cultural, Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, instituțiile de învățământ din Republica Moldova.

- **granturi internaționale;**

a. 2006-2007

„Interacțiuni culturale între civilizațiile de vechi agricultori din zona Carpato-Danubiană și crescătorii de vite din sudul Europei de Est (verificarea concepției M. Gimbutas despre originea indoeuropenilor) – aspectul arheologic”, cifrul 06.01CRU, Cond. – Dr. hab. V. Dergaciov (volumul finanțării (2007) – 60 mii lei)

Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)

Institutul Patrimoniului Cultural. AȘM

Centru Arheologie

Secția Arheologie preistorică și tracologie

Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului

1. Dergaciov Valentin., dr. hab. – conducător, executant de Proiect,
2. Larina Olga., dr. – executant,
3. Chitic Oleg - executant
4. Midari Irina – pictor,
5. Bogataia Larisa – tehnoredactor,
6. Postolache Galina – economist

Au fost elaborate caracteristicile principale ale cadrului general geografic și evoluției contextului natural-climateric pe parcursul Holocenului. Datorită metodelor de analiză originale aplicate în studierea materialelor arheozoologice au fost evidențiate cel puțin două cataclisme climaterice ce au avut loc în perioada mijlocie a eneoliticului (4500-4300 BC) și în perioada de tranziție de la eneolitic la epoca de bronz (3000-2800 BC). Cu mai multe concretizări esențiale, cercetările întreprinse pe deplin confirmă valabilitatea concepției M. Gimbutas referitor la zona inițială de origine a vechilor indo-europeni – zonă de stepă a Europei de est (acum, mai precis - Volga de mijloc, culturile neo-eneolitice); privind localizarea epicentrului domesticirii calului (la interferența silvo-stepei și stepei din zona Uralului de sud și Volga de mijloc – zona anterior preconizată de V.I. Bibicova); referitor la semnificația și apartenența sceptorilor zoomorfe (simboluri ale puterii militare, imagini ale calului călărit, cu originea din cultura Hvalînsk), atât și privitor la crizele culturale suportate de civilizația Precucuteni-Cucuteni-Tripolie, drept consecințe ale crizei climaterice și, concomitent invaziei vechilor indo-europeni din zona de stepă.

Rezultatele obținute au fost realizate în formă de articole, patru din care au fost deja publicate în „Revista Arheologică” Vol.II, nr.1-2 (Larina O., pag. 35-55; Dergaciov V., pag. 56-77), Vol. III, nr. 1-2 (Larina O., pag. 88-109; Chișlaruc V., pag. 365-385) și o monografie de sinteză editată în S.-Petersburg (Dergaciov V. „О скипетрах, о лошадях, о войне”, 2007) în volum de cca 55 c.a.

Ideile de bază au fost pe larg discutate în cadrul a mai multor întruniri științifice internaționale (Cambridge, New York, Kiev, Odesa, București, Vișneveț), precum și în unele recenzii recent apărute (И.С. Путовалов. Revista Arheologică. II. Nr. 1-2, Chișinău, 2006, p. 405-412; И. Манзура. Tirageția. SN. Vol. I. Nr. 1. Chișinău, 2007, p. 361-380; Кроитор Р. Revista Arheologică. III. Nr. 1-2. Chișinău, 2007, p. 354-360; Л.С. Клейн. Straum plus, 2007).

a. 2009

09.820.07.01 UIA. Monumentele grecești și scito-sarmatice din Moldova”, Vol. I. Monumentele prescittice din Moldova (sec. VIII - înc. VII î.Hr.) – Cond. – Dr. M. Kașuba (suma finanțării – 100 mii lei)

Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)

Secția Arheologie preistorică și tracologie

Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului

1. dr. Maia Kașuba – coordonator științific
2. dr.hab. Valentin Dergaciov - consultant-științific
3. dr.hab. Oleg Levițki - executor
4. c.șt. Serghei Agulnicov – executor

Obiective: selectarea și sistematizarea vestigiilor prescittice identificate pe teritoriul actual al Republicii Moldova.

Materialele au fost reexaminat vizual, efectuate măsurările necesare, din nou desenate și descrise – activități ce au impus consultarea fondurilor și arhivelor Muzeelor și a altor instituții științifice din Republică. Au fost alcătuite două repertorii: primul include vestigiile culturii Șoldănești-Basarabi – 24 monumente, inclusiv 3 necropole cu un număr total de 50 morminte. Numărul de piese prelucrate și sistematizate constă din 72 vase întregi și cca 6000 fragmente de ceramică și cca 80 de piese de bronz, fier, os și corn, lut ars, piatră (executator M. Kașuba); al-doilea include cca 40 de morminte, inclusiv cca 75 obiecte de bronz, fier, os și corn, piatră (realizatori M. Kasuba în colaborare O.Levițki și S.Agulnicov). Sistematizarea materialelor în aceste repertorii este realizată în baza metodelor de cercetare de bază (cartografierea și analiza comparativ-tipologică) și cu utilizarea celor mai performante realizări tehnice. Posibilitățile actuale de cartare în asociere cu materialul ilustrativ realizat la un înalt nivel profesionist permit crearea unei imagini mai complexe referitor la aceste antichități, precum și a răspândirii lor.

Rezultatele științifice principale:

1. Analiza multilaterală a tuturor materialelor de tip Șoldănești accesibile demonstrează, că acestea întradevăr prezintă cea mai estică variantă a complexului cultural Basarabi, constituit în regiunea Dunării de Mijloc și care reprezintă începutul epocii fierului timpuriu și respectiv a perioadei hallstattiene în sud-estul Europei. Materialele și complexe de tip Șoldănești de pe teritoriul republicii Moldova sunt în legătură directă cu cele din aria formativă și se datează conform schemelor cronologice central-europene.

2. Analiza multilaterală, din nou realizată, a tuturor complexelor accesibile aparținând nomazilor timpurii de pe teritoriul Republicii Moldova demonstrează, existența vectorului estic în relațiile și contactele externe ale populației din perioada respectivă și a influențelor central-asiatice. Se argumentează prezența a câtorva valuri de migrație a nomazilor timpurii din diferite zone din Asia Centrală spre vest, până în regiunea Nistrului de Mijloc.

3. Investigațiile realizate au permis și abordarea problemei de mult timp și intens discutată în literatura arheologică europeană – a așa numitului fenomen „traco-cimerian” din secolele IX-VIII î.e.n. din teritoriile arcului Intracarpatic și Europei de Sud-Est. Argumente noi aduse în acest sens, demonstrează univoc existența reală a complexelor traco-cimeriene, în lotul lor fiind incluse și unele complexe de la mijlocul – a doua jumătate a secolului al VIII-lea î.e.n. din bazinul Nistrului de Mijloc (de exemplu cele de la Cotiujeni).

Noutatea științifică a proiectului realizat și prezentat în formă de text și planșe cu materiale ilustrative, rezidă în faptul că, materialele din epoca fierului timpuriu de pe teritoriul Republicii Moldova, în mod științific argumentat, sunt examinate în contextele general-european și est-asiatic, circumstanțe ce permit integrarea comunităților din acest spațiu în procesul de evoluție cultural-istoric general european. Complexele „traco-cimeriene” ilustrează una din formele de interferență și de simbioză a comunităților de agricultori și de nomazii crescători de vite ce au avut loc în teritoriile arcului Intracarpatic și Europei de Sud-Est în secolele IX-VIII î.e.n. Concluziile enunțate aduc un aport important în cercetarea problemelor globale ale relațiilor dintre populațiile sedentare și nomade în perspectiva evoluției istorice.

Baza de date (sistematizată și structurată) este îndeplinită în manuscrisului cca 7,5 c.a. și mai mult de 100 de planșe cu reprezentări grafice formatul A4.

În cadrul realizării proiectului este publicat articolul de sinteză:

ЛЕВИЦКИЙ, О.Г.; КАШУБА, М.Т. Курганы у с. Котюжень на юге Среднего Поднестровья и проблема «фрако-киммерийских» древностей (опыт изучения «пустых» погребений). *Археологические Вестн.* 2011. 17. 239-258. - **2,1 c.a.** ISBN 978-5-86007-660-0.

a. 2009-2010

09.820.07.01.UF. Topoare-celturi din bronzul tardiv-Hallstattul timpuriu din Europa de Est și Sud-Est. Cond. – Dr. hab. V. Dergaciov (volumul finanțării – 100 mii lei)

Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)

Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului

1. Dergaciov Valentin., dr. hab. – conducător, executant de Proiect,
2. Larina Olga., dr. – executant,
3. Ușurelu Eugen, dr. – executant,
4. Midari Irina – pictor,
5. Bogataia Larisa – tehnoredactor,
6. Stoichevici Irina – economist

Obiectivele: Evidențierea, descrierea și sistematizarea topoarelor-celturi (una din cele mai răspândite unelte multifuncționale din perioada bronzului târziu – fierului timpuriu, întrebuințate ca topor, daltă, săpăligă și, posibil, în construcția plugului de lemn) din secolele 14-8 î.e.n. din Europa de est și sud-est (din zona Uralului de sud și Caucazul de nord până în zona Carpatică și Dunărea Mijlocie); elaborarea tipologiei, determinarea cronologiei și apartenenței culturale; evidențierea originii și evoluției acestor unelte în timp și spațiu; aprecierea rolului factorilor Est-European, Carpato-Balcanic și Central-Europen – în extinderea pieselor de metal în perioada de maximă înflorire a metalurgiei bronzului și trecerii la epoca fierului.

Rezultatele științifice principale:

A fost determinată baza de date actuală (cca. 2000 piese) privind categoriile principale paleometalice (topoare-celturi, seceri, dălți etc.) din Europa de est; zona est-carpatică, Transilvania, Dunărea de Mijloc și Dunărea de Jos; elaborată clasificarea tipologico-cronologică și culturală a seriilor de piese, în dependență de tradițiile inițiale metalurgice și caracteristicile spațiale: *Est-europeană* (cu epicentrul inițial în bazinul Volga Mijlocie și răspândire în nordul Mării Negre, în spațiul est-carpatic); *Est-Carpatic* (având ca bază tradițiile est-europene, cu epicentrul în bazinul râurilor Siret-Prut-Nistru și răspândirea ulterioară în Transilvania și la Dunărea de Mijloc); *Dunărea de Jos* (având ca bază tradițiile est-europene, cu epicentrul în Dobrogea și nord-estul Bulgariei și răspândirea ulterioară în nord-vestul Bulgariei și la Dunărea de Mijloc; evidențiate **câteva legități generale**, de o importanță aparte în conceperea proceselor de dezvoltare a paleometalurgiei și fenomenelor cultural-istorice: caracterul relativ autonom al tradiției producerii pieselor de metal, față de procesele culturale; interferențele diferitor tradiții metalurgice, se exprimă prin preluarea-transferul indiciilor tehnico-morfologici și/sau a motivelor ornamentale; legitatea **efectul actualizării începutului** - fiecare serie tipologică, la începutul lanțului evolutiv, este reprezentată de piese de dimensiuni mari, iar spre sfârșitul acestuia – de piese cu indicii dimensionali în descreștere.

Rezultatele cercetărilor au fost elucidate în:**2 monografii**

1. Дергачев В., Топоры-кельты поздней бронзы Карпато-Подунавья. Выпуск 1. Chișinău. 2010. Tipografia centrală. ISBN 978-9975-78-840-3. 207 p.
2. Дергачев В., Топоры-кельты поздней бронзы Карпато-Подунавья. Выпуск 2. Кельты и серпы Нижнего Подунавья. Chișinău 2011. Tipografia centrală. ISBN 978-9975-53-062-0. 464 p.

2 studii:

1. Ușurelu E. Apariția și evoluția topoarelor-celt cu două urechiușe în perioada târzie a epocii bronzului din Europa de Est // Генезис и эволюция двуушковых топоров-кельтов Восточной Европы эпохи поздней бронзы. Revista Arheologică. S.N., Vol. V. Nr. 1, 2010, 22-67 (4,3 c.a).
2. Ușurelu E. Apariția și evoluția topoarelor-celt cu urechiușă frontală în perioada târzie a epocii bronzului din Europa de Est // Генезис и эволюция топоров-кельтов с лобным ушком Восточной Европы эпохи поздней бронзы. „Revista Arheologică S.N., Vol. VI. Nr. 2, 2010, 5-23 (3 c.a.).

Летняя школа археологов «Исследование археологических памятников микрзоны Тринка (Единецкий р-он, Республика Молдова) как пример изучения культурного наследия древних обществ» договор № 62, Cond. – Dr. hab. O. Levițki (volumul finanțării – 667911,2 lei)

Subdiviziunile organizatiei executoare (laborator, secție, sector etc.)

Institutul Patrimoniului Cultural. AȘM

Centru Arheologie

Secția Arheologie preistorică și tracologie

Angajați ai altor instituții din țară și de peste hotare (24 persoane)

Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului

1. Dr. hab. Levițki Oleg., director de proiect
2. Dr. Kașuba Maia, director adjunct, lector
3. Dr. hab. Dergaciov Valentin, consultant științific, lector
4. Dr. Covalenco Serghei, responsabil de sector, lector
5. Curcatov S., specialist-arheolog
6. Sîrbu Ghenadie, responsabil de sector,
7. Burlacu Vitalie, specialist-arheolog
8. Heghea Sergiu, specialist-arheolog
9. Noroc Ion, specialist-arheolog
10. Midari Irina, desenator
11. Postolache Radu, responsabil / gospodărie
12. Țiței Valentina, contabil

Obiectivele:

- contribuții la păstrarea patrimoniului cultural-istoric;
- instruirea profesională a tinerilor specialiști-arheologic din statele membre CSI;
- ridicarea prestigiului profesiei de arheolog;
- stabilirea contactelor între arheologii profesioniști din statele membre CSI;
- investigarea obiectivelor arheologice în microzona Trinca / Edineț

Rezultatele principale:

1. Investigate trei obiective arheologice:
 - fortificația din epoca eneoliticului **Trinca „La Șanț”**, unde s-a investigat o suprafață de cca 120 m.p., inclusiv, fiind secționat sistemul defensiv format din val și șanț. În rezultat, au fost concretizate particularitățile constructive ale acestora, iar în incintă s-au depistat 10 complexe adâncite – un semibordei și 9 gropi. Materialul arheologic, reprezentat printr-un bogat și variat lot de ceramică, oase de animale, deșeuri de silex și cca 200 piese individuale lucrate din diverse materii prime (lut ars, silex, piatră, os și corn), indică apartenența sitului, cronologic, sfârșitului etapei mijlocii – începutului celei târzii a complexului cultural Cucuteni-Tripolie;
 - stațiunea paleolitică din grota **Trinca III**, în care prin intermediul a două sondaje, au fost stabilite trei nivele de locuire succesive din epoca paleoliticului mijlociu, musterman, reprezentate prin piese de silex și resturi de faună, cu datare de cca 45 mii ani în urmă.
 - stațiunea mustermană **Tetșani X**, unde a fost adunată o colecție alcătuită din cca 370 de piese de silex – nuclee, percutoare, gratoare, vârfuri, piese bifaciale, lame, așchii, numeroase deșeuri și resturi de faună.
2. Organizate excursii la Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, complexul istorico-arheologic «Orheiul Vechi», siturile arheologice din bazinele de Mijloc a Prutului și Nistrului, mese rotunde, serate etc.
3. Realizat un curs de lecții privitor la Preistoria și Anticitatea spațiului nord-vest-pontic (32 ore academice).

4. Prezentat Raportul informațional despre rezultatele activității școlii și un succint raport despre rezultatele științifice, care urmează a fi publicate într-o culegere specială la Moscova în prima jumătate a anului 2012.

5. Elaborat Raportul privitor la rezultatele investigațiilor arheologice din microzona Trinca – campania 2011.

2.1.1. Cercetări arheologice de teren efectuate în perioada 2007-2011

a. 2007

santiere arheologice:

Chitic O. - investigații în incinta așezării cucuteniene timpurii de la Stolniceni, raionul Hîncești.

Covalenco S., Burlacu V. - șantierul arheologic Rașcov VIII, raionul Camenca – stațiune din epoca paleoliticului superior (iulie-august 2007).

Vornic V., Telnov N., Ursu I., Iarmulski V., Ciobanu L., Bacumenco L. - cercetări de suprafață și sondaj în microzona s. Lozova (raionul Strășeni) (aprilie 2007).

Vornic V., Tabuncic S. - salvarea și cercetarea unui mormânt sarmatic descoperit lângă com. Trușeni, mun. Chișinău (iunie 2007).

Telnov N. - lucrări în necropola scitică târzie din raionul Slobozia (iunie);

- cercetări în cetatea Bender (august);

- investigații în așezarea de la Tarasova, raionul Rezina (august);

- săpături de salvare efectuate în patru tumuli de lângă satul Doibani, raionul Dubăsari (septembrie).

periegeze:

Levițki O., Chitic O. - în zona Podișului Moldovei de Nord (28 august - 28 septembrie 2007);

Bodean S. - în împrejurimile satelor Lozova și Stejăreni, raionul Strășeni, în rezultatul lor fiind descoperite și verificate un șir de așezări din eneolitic până în epoca medievală tardivă (aprilie 2007);

- în raza satelor Țarigrad, Miciurin și orașului Drochia, fiind descoperite și verificate suplimentar mai multe așezări Cucuteni-Tripolie, Noua, Sântana de Mureș-Cerneahov (13-18 iunie 2007);

- în microzona s. Dușmani și Viișoara, raionul Glodeni (iunie 2007);

- în preajma s. Țarigrad, Miciurin și Ochiul-Alb din raionul Drochia (17 septembrie - 11 octombrie 2007).

Burlacu V. - în raza comunelor Unguri, Rudi și Ionești (raionul Ocnița);

- Ivoare, Frumușica și Trifănești (raionul Florești) și a orașului Otaci;

- Isacova, Seliște, Pohorniceni, Piatra (raionul Orhei).

Chitic O. - pe teritoriul comunelor Cărbuna, r. Ialoveni și Gorodca, r. Hîncești;

- pe traseul Criva - Corjeuți, având ca obiectiv identificarea muzeelor sau colecțiilor care se află în custodia primăriilor, cât și, eventual, descoperirea unor situri noi.

Pașa V., Popovici S. - în microzonele comunelor Căplani, Carahasani (raionul Ștefan Vodă);

- Cociulia și Vișnioanca (raionul Cantemir);

- Tvardița (raionul Taraclia);

- Stolniceni (raionul Hîncești);

- Cărbuna (raionul Ialoveni);

- Sălcuța (raionul Căușeni).

Ușurelu E. - în raioanele Glodeni și Fălești (20 iunie - 13 iulie 2007).

Bacumenco L., Ursu I. - cercetări de suprafață la așa-numita „Masa lui Petru I al Rusiei” de la Semenii, comuna Zagarancea, raionul Ungheni (martie).

Agulnicov S., Haheu V., Kurceatov S. - cercetări de suprafață în zona de construcție a căii ferate Cahul-Giurgiulești (iunie).

Iarmulschi V. - cercetări de suprafață și sondaj arheologic în microzona satului Horodca, raionul Ialoveni (aprilie 2007).

a. 2008

santiere arheologice:

Agulnicov S., Pașa V., Popovici S. - cercetări arheologice de salvare pe teritoriul comunei **Căplani**, r-nul Ștefan-Vodă, *15 septembrie-15 octombrie 2008*. au fost efectuate cu suportul financiar (sponsorizare) al Întreprinderii de Stat „Calea ferată a Moldovei”. Prin săpături și sondeaje au fost investigate patru monumente arheologice, excavându-se o suprafață de cca 200 m.p. În perimetrul șantiierelor au fost cercetate două locuințe adâncite, o construcție de cult din piatră (sanctuar), gropi menajere din perioada târzie a epocii bronzului, un mormânt și mai multe construcții menajere din perioada antică târzie; recuperată o colecție reprezentativă de vestigii arheologice. Prin periegeze s-a cercetat o suprafață de cca 50 ha, evidențiindu-se 20 de tumuli, 5 așezări și 2 necropole din epoca bronzului – perioada antică târzie.

Ciobanu I., Pașa V., Popovici S. - săpături de salvare la **Mănăstirea de la Frumoasa**, raionul Călărași (august-septembrie 2008) - coordonator dr. hab. **Postică Gh.**

Săpăturile au fost organizate la solicitarea și realizate cu suportul financiar al Stareșului Mănăstirii. Investigațiile au avut loc în zona cimitirului vechi (64 m.p.), unde se preconizează anumite amenajări și construcții noi. S-au cercetat 20 de morminte datate în primul sfert – mijlocul sec. XIX.

Vornic V., Telnov N., Ciobanu L., Kurciatov S., Ursu I., Iarmulschi V., Bacumenco L., Pașa V., Popovici S., Burlacu V. - săpături și cercetări de suprafață la **Pruteni**, raionul Fălești (mai-iunie).

Săpăturile au fost efectuate în baza Proiectului independent *08.819.07.02F*. A fost dezvelită o suprafață de cca 80 m.p., în perimetrul căreia s-a cercetat o serie de gropi menajere, o aglomerație de chirpic provenit de la cuptoare de olărie distruse și recuperată o colecție bogată de ceramică (cca 7000 fragmente), care reprezintă noi și importante date arheologice referitoare la centrul de olărie dacic de la Pruteni și permit cunoașterea mai aprofundată și mai exactă a modului și a duratei de funcționare a cuptoarelor de olărie, a meșteșugului olăritului, a civilizației dacilor liberi din spațiul pruto-nistean în general. Prin periegeze au fost identificate și alte stațiuni arheologice, dintre care se remarcă o așezare dacică sincronă, cercetarea căreia va contribui la reconstituirea adecvată a realităților demografice, economice, etnico-culturale din această zonă a Moldovei în epoca romană

Vornic V., Pașa V., Popovici S., Ciobanu I. - săpături de salvare la **Mănăstirea Căpriana**, raionul Strășeni (iulie) – coordonator dr. hab. **Postică Gh.**

Cercetările au fost organizate și realizate cu suportul financiar al Institutului Patrimoniului Cultural, în conformitate cu demersul AȘM, sprijinit de președintele Republicii Moldova Vladimir Voronin.

Investigațiile au avut drept scop studierea straturilor culturale din partea de vest a incintei mănăstirii, în sectorul preconizatei construcții a Muzeului Mănăstirii (2 casete) și în sectorul zidărilor medievale aflate la vest de Biserica Adormirii Maicii Domnului (6 casete). În rezultat au fost descoperite depuneri culturale din perioada secolelor XV-XIX.

periegeze:

Agulnicov S., Popovici S., Pașa V. - pe teritoriul satului Ivancea, raionul Orhei, inclusiv, în zona de reconstrucție a monumentului istorico-cultural „Conacul Balioz” *18-20 aprilie 2008*;

- în raza comunelor Colonița, Dobrogea și Băcioi (mun. Chișinău);

- în microzona Stolniceni-Bobeica-Drăgușenii Noi-Horodca (raionul Hîncești);

- în raza comunei Valea Rusului (raionul Falești);
- în microzona Carahasani-Căplani-Crocnaș (raionul Ștefan Vodă)

Bodean S. - în așezările culturii Cucuteni-Tripolie din raionul Strășeni (microzona satelor Lozova, Vorniceni, Stejăreni, Dolna), *23 martie 2008*;

- în așezările datate din neolitic până în perioada antică târzie din raionul Drochia (în perimetrul satelor Ochiul Alb și Țarigrad), *17-18 mai 2008*;

- în raionul Briceni (localitățile Lipcani, Criva, Berlinți, Medveja), în rezultatul cărora au fost verificate un șir de așezări atribuite culturilor Cucuteni-Tripolie, Noua și Sântana de Mureș-Cerneahov, *25.06 – 28.06. 2008*.

Burlacu V. - în microzona municipiului Chișinău;

- în raza comunelor Ratuș, raionul Criuleni și Răuțel, raionul Fălești – au fost colectate materiale de suprafață caracteristice pentru mezolitic și cultura Noua;

- vizitarea stațiunilor pluristratigrafice Climăuți II, Vadul Rașcov II, raionul Șoldănești; Cosăuți, raionul Soroca; grotă Brînzeni, Brînzeni II, raionul Edineț; Duruitoarea Veche, raionul Rîșcani; Cobani, raionul Glodeni;

- participare la efectuarea sondajelor arheologice în apropiere de satul Furceni, raionul Orhei.

Chitic O., Participare la proiectul de arheologie experimentală Saharna-La Țiglău (șef proiect dr. **Nicic A.**)

Covalenco S., Burlacu V. - cercetare de teren (în colaborare cu geologii), în împrejurimile stațiunii Rașcov VIII - a fost descris profilul stratigrafic.

Levițki O., Chitic O. - periegeze și sondaje la siturile din zona Podișului Moldovei de Nord: Trinca „Izvorul lui Luca”, Trinca „La Șanț” și Tîrnova „La Iaz”, *15-24 septembrie 2008*.

Pașa V., Popovici S. - participare la cercetările arheologice de la șantierul Stolniceni, Hîncești.

Telnov N. - lucrări în necropola scitică târzie de la **Hlinaia**, raionul Slobozia (iulie).

- participare la investigațiile din așezarea de la **Rudi**, raionul Soroca, punctul **Germanarie** (august).

Iarmulșchi V. - cercetări de suprafață și participare la săpături în microzona satului **Horodca**, raionul Ialoveni (iulie-august)

Țerna S. - participare la lucrările expedițiilor de salvare în Eichow și Wellmitz 59 (Brandenburg, Germania), coordonate de Brandenburgisches Landesamt für Denkmalpflege und archäologisches Landesmuseum, *28 aprilie – 1 iunie 2008*;

- participare la cercetările arheologice de la Pietrele, jud. Giurgiu, România, *iulie-septembrie 2008*.

a. 2009

santiere arheologice:

Bodean S., Burlacu V., Popovici S., Agulnicov S. – săpături arheologice de salvare în așezarea pluristratificată Chișinău „Valea Morilor” (mun. Chișinău): pe o suprafață de circa 200 m.p. au fost cercetate diferite complexe (gropi menajere, bordeie, locuințe de suprafață) aparținând culturii Precucuteni-Tripolie A, Cucuteni, Sântana de Mureș-Cerneahov, evul mediu timpuriu, evul mediu tardiv. În rezultatul acestor investigații a fost recuperat un bogat inventar arheologic care aduce noi contribuții la cunoașterea habitatului uman de pe teritoriul actual al orașului Chișinău din mil. V î.e.n. până în evul mediu tardiv (*unie-iulie și septembrie 2009*);

Bodean S., Burlacu V., Popovici S. – săpături de salvare în așezarea culturii Cucuteni-Tripolie situată în apropierea or. Vadul lui Vodă (mun. Chișinău): a fost cercetată o suprafață de 40 m.p., fiind recuperate artefacte care reflectă apariția în spațiul pruto-nistean a primelor așezări cucuteniene cu ceramică pictată (*octombrie 2009*);

Covalenco S. – săpături în stațiunea epiaurignaciană din perioada paleoliticului superior (Rașcov 8, raionul Camenca) pe o suprafață de 35 m.p., soldate cu adunarea unei colecții de silex ce numără peste 2 mii piese;

Croitor R. – a participat în calitate de arheozoolog la o expediție arheologică în Crimeea, Ucraina (situl din epoca fierului Ucibaș din preajma orașului Sevastopol), organizată de Institutul Arheologic din Kiev (*29 iunie – 1 august 2009*);

Larina O. – a participat, împreună cu mai mulți specialiști din Rusia, Bulgaria, Ucraina, la cercetările expediției experimental-trasologice internaționale organizată de Institutul Culturii Materiale al Academiei de Științe a Rusiei (Sankt-Petersburg), scopul principal al căreia a fost aprofundarea și actualizarea/perfecționarea/ cunoștințelor în domeniul cercetării obiectelor de silex; a condus echipa care a efectuat analiza tehnicii de modelare a vaselor din lut și reconstituirea ipotetică a obiectelor utilizate la producerea acestora (*august 2009*);

Sîrbu Gh. – a participat la șantierul arheologic „Baia tătărească” de la Trebujeni, raionul Orhei (*3-25 august 2009*);

Ceban I., Ursu I. – au participat la săpăturile arheologice de la Orheiul Vechi (*august-octombrie 2009*);

Iarmulschi V. – a participat la cercetări de suprafață și săpături arheologice în microzona s. Horodca, raionul Ialoveni (*iulie-august 2009*); prospecțiuni geomagnetice organizate de Römisch-Germanische Kommission în situl de la Horodca Mare (r. Ialoveni) (*octombrie 2009*);

Telnov N. – a efectuat investigații arheologice în necropola scitică târzie de lângă s. Hlinaia (*iulie 2009*);

Vornic V., Ciobanu L. – au participat la săpăturile arheologice de la Polocin, com. Pogonești, județul Vaslui, România (*1-11 iulie 2009*).

periegeze:

Covalenco S. - pe teritoriul raionului Grigoriopol, unde au fost descoperite două stațiuni din paleoliticul superior (*iulie 2009*);

Agulnicov S. – în așezarea pluristratigrafică Valea Coloniței, mun. Chișinău (*18-20 aprilie 2009*);

- în așezarea pluristratigrafică de lângă s. Dobrogea, mun. Chișinău (*6 iunie 2009*);

- săpături de salvare la adresa str. Cornești, 7 din mun. Chișinău – necropolă medievală târzie (*septembrie 2009*);

Bodean S. – în așezările Precucuteni-Cucuteni din bazinul r. Răut (Florești I, Rogojeni I, Gura Camencii, Țarigrad II, Țarigrad III, Ochiul Alb II) (*martie-mai 2009*);

Popovici S. – pe teritoriul s. Purcari, r-nul Ștefan Vodă (*5-6 mai 2009*);

- în raza localităților Coloniță (*20 mai 2009*) și

- la Dobrogea, mun. Chișinău (*5 iunie 2009*);

Ceban I. – a participat la cercetările arheologice de suprafață și lucrările de construcție a parcului de arheologie experimentală, organizate la Saharna (r. Rezina) (*08-18 septembrie 2009*);

- investigații de suprafață în apropierea satului Echimăuți, raionul Rezina (*octombrie 2009*).

Sîrbu Gh. – participare la sondaje geo-magnetice în așezările cucuteniene Sofia I, Ochiul Alb și Cobani, efectuate de un grup de arheologi și geofizicieni sub conducerea lui Knut Rassman de la Komisia Romano-Germană din Frankfurt (*16-22 octombrie 2009*).

a. 2010

santiere arheologice:

Levițki O., Bodean S., Burlacu V., Covalenco S., Popovici S., Agulnicov S., Haheu V., Sîrbu Gh., Croitor R. – săpături arheologice de salvare în obiectivele de la Chișinău „Valea Morilor” – stațiunea din paleoliticul superior cu resturi de mamut și așezarea cu mai multe niveluri de locuire - Precucuteni-Tripolie A, Cucuteni, Hallstatt canelat, Sântana de Mureș-Cerneahov, evul mediu timpuriu, evul mediu tardiv. În cadrul șantiierelor (suprafață de circa 650 m.p.) au fost cercetate diferite complexe (gropi menajere, bordeie, locuințe de suprafață) aparținând orizonturilor cultural-cronologice menționate. În rezultatul acestor investigații a fost recuperat un bogat inventar arheologic care aduce noi contribuții la cunoașterea habitatului uman de pe teritoriul actual al orașului Chișinău din mil. V î.e.n. – evul mediu tardiv (*unie-iulie și septembrie 2009*);

Bacumenco L., Ursu I., Vornic V., Iarmulschi, Pelivan A. – săpături arheologice sistematice de la Lozova (raionul Strășeni) în cadrul proiectului *Cercetarea arheologică a așezării*

rurale de la Lozova din perioada constituirii statului medieval moldovenesc (2010-2011) (1 - 30 august 2010)

Covalenco S. - șantierul arheologic Rașcov 8, raionul Camenca. Au fost cercetate monumentele epiaurignaciane din perioada paleoliticului superior pe o suprafață de 25 m.p., fiind adunată o colecție de silex ce numără peste 600 de piese (august 2010).

Telnov N. - săpături în cadrul sitului arheologic pluristratificat de la Cioburciu, r. Slobozia (iulie 2010).

Pelivan A., Ceban I. - săpături arheologice în situl getic de la Stolniceni, r. Hîncești (iunie 2010, respectiv 12 -26 octombrie 2010).

Croitor R., participare în calitate de arheozoolog la cercetările de teren a expediției organizate de Institutul Arheologic din Kiev în Crimeea, la Șantierul arheologic Ucibaș din preajma orașului Sevastopol (21 septembrie - 10 noiembrie 2010).

periegeze:

Agulnicov S., Popovici S. - pe traseul gazoductului de tensiune înaltă Bălți-Ungheni (23-27 martie 2010). Au fost investigați 210 km de traseu (mun. Bălți, raioanele: Sângerei, Fălești, Ungheni) începînd cu satul Grigorești și termînd cu or. Ungheni. Au fost cercetare periegetic 11 situri arheologice;

- în raza municipiului Chișinău, inclusiv comunele Băcioi, Sîngera, Valea Coloniței, Vadul lui Vodă, fiind întocmit Repertoriul și Harta monumentelor arheologice (4 pag. text și 5 hărți).

Bacumenco L., Ursu I., Vornic V., Postică Gh., Telnov N. - în microzona Lozova (r. Strășeni) (13 aprilie – 26 mai 2010)

Bacumenco L., Ursu I., Vornic V. - participare la prospecțiunile geomagnetice de pe suprafața sitului medieval de la Lozova (r. Strășeni) împreună cu grupul de cercetători din cadrul Platformei de Cercetare Interdisciplinară în Domeniul Arheologiei „Arheoinvest” (Facultatea de Istorie, Universitatea “Al.I. Cuza” Iași) (iulie 2010)

Burlacu V. - în preajma satului Brînzei, fiind colectat material litic din stațiunea paleoliticului inferior Mersîna și stațiunea paleoliticului superior Brînzei II, vizitate stațiunea paleoliticului superior Buzdujeni II, stațiunea musteriană Volodeni II din preajma satului Volodeni, raionul Edineț, stațiunea paleoliticului inferior Rașcov X, satul Rașcov, raionul Camenca.

Bodean S. - în împrejurimile satelor Cuhureștii de Sus, Cuhureștii de Jos, Țepordei, Unchitești și Văscăuți (raionul Florești). În rezultatul lor au fost descoperite și verificate 10 așezări ale culturii Cucuteni-Tripolie, Noua, din epoca hallstattiană timpurie, epoca medievală timpurie și târzie (26-30 aprilie 2010);

- în așezarea Florești I, or. Florești (22 octombrie 2010)

Haheu V. - în raionul Cahul (20-26 mai), în cadrul căreia a fost precizată starea monumentelor arheologice din zonă, atât în urma lucrărilor cu caracter economic din ultimii ani, precum și în perspectiva unor lucrări viitoare de amploare (construcția șoselei Cahul-Giurgiulești). S-a precizat că pe platoul celei de-a doua terase a Prutului, pe segmentul Giurgiulești-Slobozia Mare este un șir de tumuli (aproximativ 50) și probabil câteva necropole tumulare în prezent puternic aplatizate;

- în zona traseului șoselei Sărăteni-Sorooca-Ocnița, cu fixarea a 7 situri arheologice.

Covalenco S. - pe teritoriul raioanelor Slobozia, Dubăsari și Camenca, unde au fost descoperite patru stațiuni din paleoliticul superior (Nezavertailovca) și inferior (Bairaki) (septembrie-octombrie 2010)

Sîrbu Gh. - sondaje geomagnetice efectuate în așezările Ciocîlteni, Orhei (cultura Sântana de Mureș-Cerneahov) și Petreni, Drochia (cultura Cucuteni-Tripolie) (22-24 octombrie 2010).

Telnov N. - în raionul Slobozia, UATSN (iulie, 2010).

Vornic V., Telnov N., Kurceatov S. - în microzona com. Brăviceni (r. Orhei) (1-8 noiembrie 2010)

șantiere arheologice:

Levițki O. (coordonator), Kașuba M., Covalenco S., Kurceatov S., Sîrbu Gh., Burlacu V., Heghea S., Noroc I. - cercetări arheologice în microzona Trinca (iunie - septembrie 2011). Investigațiile au avut loc în trei obiective:

- fortificația din epoca eneoliticului **Trinca „La Șanț”**, unde s-a investigat o suprafață de cca 120 m.p., inclusiv, fiind secționat sistemul defensiv format din val și șanț. În rezultat, au fost concretizate particularitățile constructive ale acestora, iar în incintă s-au depistat 10 complexe adâncite – un semibordei și 9 gropi. Materialul arheologic, reprezentat printr-un bogat și variat lot de ceramică, oase de animale, deșeuri de silex și cca 200 piese individuale lucrate din diverse materii prime (lut ars, silex, piatră, os și corn), indică apartenența sitului, cronologic, sfârșitului etapei mijlocii – începutului celei târzii a complexului cultural Cucuteni-Tripolie;

- stațiunea paleolitică din grotă **Trinca III**, în care prin intermediul a două sondaje, au fost stabilite trei nivele de locuire succesive din epoca paleoliticului mijlociu, musterman, reprezentate prin piese de silex și resturi de faună, cu datare de cca 45 mii ani în urmă.

- stațiunea mustermană **Tețcani X**, unde a fost adunată o colecție alcătuită din cca 370 de piese de silex – nuclee, percutoare, gratoare, vârfuri, piese bifaciale, lame, așchii, numeroase deșeuri și resturi de faună.

Covalenco S., Burlacu V. - participare la șantierul arheologic Bairaki, raionul Dubăsari, unde a fost cercetat monumentele asheulene din perioada paleoliticului inferior pe o suprafață de 20 m.p. (septembrie 2011).

Burlacu V. - participare la săpăturile arheologice la stațiunea paleolitică Hrușca II, s. Hrușca, r. Camenca;

Agulnicov S., Popovici S., Țerna S. - săpături arheologice în situl „Zaverna”, Mașcăuți, (șantierul arheologic Orheul Vechi) (august-septembrie 2011).

Agulnicov S., Popovici S., Țerna S. - săpături arheologice la necropola tumulară de la Purcari, Ștefan Vodă (octombrie-noiembrie 2011).

Vornic V., Ursu I., Bacumenco L., Ciobanu L., - săpături în situl medieval de la Lozova-La hotar cu Vornicenii (1-23 august 2011).

Telnov N. - cercetarea necropolei scitice târzii de lângă satul Hlinaia (iunie-iulie 2011).

Ceban I. - participare la cercetările arheologice în situl Saharna Mică (s. Saharna, r. Rezina), coordonator dr.hab. prof.univ. **Niculită I.** (12-27 iulie 2011).

- participare la cercetările arheologice de la Stolniceni (r. Hâncești), coordonator dr. conf.univ. **Arnaut T.** (10-20 august 2011).

- participare la cercetările arheologice de la Orheiul Vechi, coordonator dr.hab. prof.univ. **Postică Gh.** (20 august - 5 septembrie 2011).

periegeze:

Agulnicov S., Popovici S., in r-l Ștefan Vodă (10-15 mai 2011). În cadrul periegezii a fost descoperit și verificat 11 monumente arheologice depistate pe platoul malul drept a Nistrului. Din care cel mai importante-necropolă plană de lângă s. Talmază-culturii Mnogovalikovaia, necropola plana sarmatică, lângă s. Cioburciu și 2 așezări din epoca bronzului timpuriu de la Purcari;

Burlacu V. - pe moșiile satelor Vărvăreuca, Stîrceni, Ghindești, raionul Florești (16-21 mai 2011);

Covalenco S., Croitor R. - în perimetrul satelor Parcani, Tîrnauca, Korotnoe, raionul Slobozia, unde a fost descoperită o stațiune din paleoliticul superior;

Levițki O., Sîrbu Gh. - în microzona Trinca (16-21 mai 2011);

Noroc I. - în regiunea satelor Ustia și Limbenii Vechi, raionul Glodeni, a fost identificată o nouă așezare neolitică (cultura Criș) și o așezare antică târzie (sec. II d.Hr.) și verificată așezarea cucuteniană Limbenii Vechi I (raionul Glodeni).

Covalenco S. - pe teritoriul raionului Slobozia, unde au fost descoperite 3 monumente arheologice (octombrie 2011).

Telnov N. - în raionul Slobozia (iulie 2011).

Ceban I. - în perimetrul localităților Slobozia Mare, Giurgiulești, Cășlița Prut, Colibași, (r. Cahul) și Voinești (r. Hîncești) (iunie-iulie 2011).

Vornic V., Ursu I., Bacumenco L., Iarmulschi V., Pelivan A. - cercetări de suprafață în microzona Lozova (1-10 mai 2011).

2.1.2. Lista Rapoartelor științifice despre investigațiile arheologice elaborate în perioada anilor 2007-2011

a. 2007

1. **Agulnicov S., Haheu V.**, Raport preliminar despre investigațiile din zona de construcție a căii ferate Cahul-Giurgiulești. Au fost descoperite 24 de situri arheologice. Scris– 5 p.d.

2. **Bodean S.**, Raport despre investigațiile efectuate în așezarea culturii Cucuteni-Tripolie, Horodca X (campania 2005)

3. **Covalenco S.**, Отчет о полевых исследованиях Рашковского отряда Днестровской экспедиции о раскопках стоянки верхнего палеолита Рашков VIII в 2006 г. (1,4 с.а.).

4. **Covalenco S.**, Отчет об археологических исследованиях в пещерном комплексе Голерканы-Маркауцы в 2006 г. (1,75 с.а.).

5. **Vornic V., Ciobanu L., Iarmulschi V., Ursu I.**, elaborarea Raportului despre investigațiile arheologice din 2006 de la Ialoveni.

a. 2008

1. **Агульников С.**, Отчет о разведочных археологических исследованиях в зоне строительства железной дороги Кагул-Джурджулешть в 2007 году (3,3 с.а.).

2. **Agulnicov S.**, Raport asupra periegezelor arheologice de pe teritoriul satului Ivancea, r-nul Orhei. 18-20 aprilie 2008 (0,2 с.а.).

3. **Chitic O.**, Raport de săpătură: Așezarea cucuteniană de la Stolniceni – campania 2007 (3 p. text, 1 pl., 3 foto și 12 tabele).

4. **Коваленко С.**, Отчет о полевых исследованиях рашковского отряда Днестровской экспедиции на стоянке верхнего палеолита Рашков 8 в 2007 г. (1,1 с.а.).

5. **Vornic V., Tabuncic S., Ciobanu L., Iarmulschi V., Ursu I.**, Raport privind investigațiile arheologice din anul 2006 de la Ialoveni (32 pag. text, 21 planșe foto, 40 figuri).

a. 2009

1. **Агульников С., Попович С., Паша В.** Отчет о разведочных археологических исследованиях у с. Кэплань в 2009 г. (2,5 с.а.).

2. **Коваленко С.**, Отчет об археологических исследованиях на стоянке верхнего палеолита Рашков 8 Каменского района в 2008 г. (1,2 с.а.).

3. **Iarmulschi V.**, Participare la elaborarea raportului de săpătură de la Horodca Mică din anul 2008.

a. 2010

1. **Agulnicov S., Popovici S., Repertoriul monumentelor arheologice din raza municipiului Chişinău.** (4 pag. text și 5 hărți arheologice completate)
2. **Agulnicov S., Popovici S.,** Raport despre periegezele întreprinse în zona traseului gazoductului de tensiune înaltă Bălți-Ungheni, 23-27 martie 2010.
3. **Коваленко С.** Отчет об археологических исследованиях на стоянке верхнего палеолита Рашков 8 Каменского района в 2009 г. 1,2 с.а.
4. **Vornic V., Ciobanu L.,** Coordonarea și realizarea raportului științific final din cadrul proiectului științific pentru tinerii cercetători *Cercetarea arheologică a așezării dacilor liberi de la Pruteni.*

a. 2011

1. **Levițki O.** (coordonator), Raportul despre investigațiile arheologice de salvare efectuate în siturile din orașul Chişinău (parcul Valea Morilor). *Campania 2010.* Chişinău 2011, cu 3 compartimente:
 - 1a. **Covalenco S.,** Отчет об археологических исследованиях палеолитической стоянки Валя Морилор в 2009-2010 гг. (1,5 с.а.);
 - 1b. **Bodean S.,** Cercetări arheologice de salvare în așezarea pluristratificată Chişinău-Valea Morilor. *Campania 2010* (14 pag. text, 45 planșe);
 - 1c. **Croitor R.,** Studiul materialului arheozoologic din situl pluristratificat Chişinău-Valea Morilor (0,5 с.а.).
2. **Covalenco S.,** Отчет об археологических исследованиях на стоянке верхнего палеолита Рашков 8 Каменского района в 2010 г. (1,3 с.а.).
3. **Vornic V., Ciobanu L., Telnov N.,** Raportul preliminar privind investigațiile arheologice din anii 2008 și 2009 de la Pruteni (r. Fălești) (35 pag. text, 134 pl. și fig.).
4. **Bacumenco L., Ursu I., Vornic V., Iarmulschi V.,** Raportul preliminar privind investigațiile arheologice din anul 2010 de la Lozova (r. Strășeni) (30 pag. text, 36 pl. și fig.).
5. **Ceban I.,** Participare la prelucrarea materialului arheologic de la Stolniceni și la întocmirea raportului de săpătură (campania 2010).

2.1.3. Contracte economice (cu tangență la procesul de cercetare)

În perioada 2007-2011 cercetătorii Centrului de Arheologie au participat la realizarea mai multor contracte economice privind investigațiile arheologice în zonele de construcții noi și de amenajare a terenurilor care conțineau bunuri de patrimoniu arheologic.

Totodată, Centrul de Arheologie a încheiat și o serie de contracte, de valoarea mică, cu alte instituții ale AȘM cu privire la determinarea componenței mineralogice a pieselor din piatră, precum și a compoziției chimice a unor artefacte lucrate din ceramică.

a. 2008

1. Contract Nr. 21 din 10 iunie 2008. IPC cu Institutul de geologie și Seismologie AȘM, referitor la *„Determinarea rocilor și componența mineralogică a conglomeratelor utilizate la realizarea pieselor de piatră șlefuită și a uneltelor de muncă”* – 10,884 lei
2. Contract Nr. 22 din 22 mai 2008. IPC cu Institutul de Chimie AȘM, referitor la *„Efectuarea analizelor de laborator a unei serii de vestigii arheologice lucrate din ceramică și alte materiale în vederea stabilirii compoziției pastei”* – 4060 lei

a. 2010

1. Contract Nr. 26 din 07 iulie 2010. IPC cu Î.M. Construcții capitale a Primăriei mun. Chişinău. *„Investigații arheologice în zona de reconstrucția a lacului de acumulare „Valea Morilor”* – 200 mii lei;

2. Contract Nr. 21 din 19 iulie 2010. IPC cu Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, referitor la „*Arenda unei unități de transport pentru deservirea șantierul - Valea Morilor*” – 14957,62 lei

3. Contract Nr. 21 din 14 decembrie 2010. IPC cu Institutul de Geologie și Seismologie AȘM, referitor la „*Determinarea rocilor și componența mineralogică a conglomeratilor utilizate la realizarea pieselor de piatră șlefuită și a uneltelor de muncă din șantierul - Valea Morilor*” – 6940 lei

4. Contract Nr. 22 din 14 decembrie 2010. IPC cu Institutul de Chimie AȘM, referitor la „*Efectuarea analizelor de laborator a unei serii de vestigii arheologice lucrate din ceramică și alte materiale în vederea stabilirii compoziției pastei din șantierul - Valea Morilor*” – 19360 lei

2.2. Personalul uman

În Centrul de Arheologie IPC AȘM sunt angajați 29 de cercetători, inclusiv 3 doctori habilitat în științe istorice și 11 doctori în istorie. Marea majoritate a cercetătorilor sunt angajați în state, cu norma deplină, din totalul de 29, - 1 este prin cumul intern (c.șt. principal, doctor habilitat O. Levițki, iar prin cumul extern - 4 – dr. hab. E. Sava, dr. M. Kașuba, dr. V. Cavruc și c.șt. L. Ermurachi/Sîrbu. Angajarea și promovarea personalului științific al Centrului are loc conform cadrului normativ în vigoare, punându-se accent pe pregătirea profesională, abilitățile de cercetare, susținând cercetătorii tineri la studii de doctorat și asigurându-se un echilibru între toate categoriile de vârstă. Grupul de personal menit să asigure procesul de cercetare a fost angajat atât prin concurs, cât și prin contract, ceea ce corespunde actelor normative și de drept în vigoare, inclusiv Codului Muncii al Republicii Moldova.

În cadrul Centrului de Arheologie funcționează Seminarul științific de profil și Consiliul științific specializat pentru susținerea tezelor de doctor/doctor habilitat în istorie la specialitatea 07.00.06 – Arheologie. În perioada de evaluare 1 cercetător a susținut teza de doctorat (Dergaciova L., 2011), alți 2 au finalizat studiile la doctorantura AȘM (Iarmulschi V., Ursu I. 2011). În prezent la specialitatea Arheologie la doctorantura AȘM își fac studiile 4 doctoranzi (Sîrbu GH., Levinschi A., Burlacu V., Popovici S.). Alții, 2 continuă studiile de doctorat în instituțiile de profil din România – IA „Vasile Pârvan” din București (Dergaciova L.) și IA din Iași (Ursu I.).

Cercetătorii pe parcursul ultimilor ani au beneficiat de mai multe stagii de documentare, de formare continuă, în cadrul unor centre științifice din străinătate, de deplasări de cercetare și documentare, schimb de experiență în diverse centre științifice și muzeografice (Rusia, Ucraina, Polonia, Germania, România, Bulgaria etc.). În perioada 2007 – 2011 – au fost înregistrate 103 de stagii de cercetare și documentare efectuate în centre științifice de peste hotare.

La momentul întocmirii raportului de autoevaluare, componența cadrelor științifice cuprinde toate categoriile de vârstă, cercetătorii până la 25 de ani – 3 (10,34%); între 25-34 de ani – 8 (27,58%); între 35-44 de ani – 5 (17,24%); între 45-54 de ani – 7 (24,13%); între 55-64 de ani – 5 (17,24%); mai mult de 65 de ani – 1 (3,44%).

Cercetătorii cu grad științific doctor habilitat(3) formează 10,34%, doctor în științe (11) – 37,93%, fără grad științific (15) - 51,74 %.

LISTA
personalului din sfera științei și inovării
pe profilul „Arheologia spațiului carpato-nistean”

2.2.1. Personalul de conducere

Nr. d/o	Nume, Prenume	Anul nașterii	Studii Obținute	Gradul științific	Titlul științific	Stagii de perfec. În țară	Stagii de perfec sau docum. Peste hotare	Cursuri de perfecționare a managerilor	Implicări în proiecte internaț- de cercetare	Abilitări cu dreptul de conducător de doctorat	Hotărâri privind desemnarea în funcție	Data și rezultatele ultimei atestări
1.	Levițki Oleg	1956	Institutul Pedagogic de Sat „I. Creangă” (1973-1978); Doctorantura – Filiala Leningrad a IA AȘ URSS (1987-1990); Teza de doctor (1991), Filiala Leningrad a IA AȘ URSS Teza de dr. hab. – 2002, Universitatea de Stat din Moldova	Dr. hab. 2002	conf. cerc. 2000	06-09.2010 – șant. arh. Valea Morilor; 05.06 – 01.09 2011-școala de vara a tinerilor arheologi – Trinca/Edineț	România 2007 –Piatra Neamț; Cluj; 2008 – București; 2009 - Suceava; 2010 – Brâila, Sf. Gheorghe; Federația Rusă 2011 – Moscova, Sankt-Petersburg; Kazahstan 2011 – Almaatî		2009 Monumentele grecești și scito-sarmatice 2011	Nr. 782 din 15.06.2007	Ord. nr. 15-c din 15.10.06	24.12.2010 confirmat în funcție director Centru Arheologie
2.	Vornic Vladimir	1971	Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă” (1988-1993); Doctorat:	Dr. 2001	conf. cerc. 2007	4.06-30.09. 2008; 2.07-2.10 2009 –șant. arh. Pruteni;	România 2007 - Universitatea „Al.I.Cuza” Iasi; 2009 Muzeul		2009 Antichitatea târzie în bazinul Prutului	Nr. 879 din 17.04.2008	Ord. nr. 15-c din 15.10.06	24.12.2010 Confirmat în funcție șef secție AȘM

			(1995-1998) Universitatea „Al.I.Cuza” Iasi; Doctor in istorie (2000)			2009 – șant. arh. Căpriană; 2010 – șant. Arh. Valea Morilor; 08.2010; 08. 2011 - șant arh. Lozova;	din Bârlad				
--	--	--	---	--	--	---	------------	--	--	--	--

2.2.2. Lista personalului din sfera științei:

Numele, prenumele	Anul de naștere	Studii obținute	gradul științific	titlul științifico- didactic	stagiile de perfecționare efectuate în țară	stagiile de perfecționare și/ sau documentare efectuate peste hotare	abilitați cu dreptul de conducător/ consultant de doctorat	forma de angajare (în state, cumul intern, cumul extern)	funcția deținută	data și rezultatul ultimei atestare
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Secția arheologie preistorică și tracologie										
1. Levițki Oleg	1956	Institutul Pedagogic de Sat „I. Creangă” (1973- 1978); Doctorantura – Filiala Leningrad a IA AȘ URSS (1987-1990); Teza de doctor (1991), Filiala Leningrad a IA AȘ URSS Teza de dr. hab. – 2002, Universitatea de Stat din Moldova	Dr. hab. 2002	conf. cercetător 2000	06-09.2010 – șant. arh. Valea Morilor; 05.06 – 01.09 2011-școala de vara a tinerilor arheologi – Trinca/Edineț	România 2007 – Piatra Neamț; Cluj; 2008 – București; 2009 - Suceava; 2010 – Brâila, Sf. Gheorghe; Federația Rusă 2011 – Moscova, Sankt-Petersburg; Kazahstan 2011 - Almaatî	Nr. 782 din 15.06.2007	Cumul intern – 0,5	cerc. șt. principal	24.12.2010
2.	1943	Universitatea de	Dr.	conf.	05.06 – 01.09	Bulgaria	Nr. 781 din	în state	cerc. șt.	24.12.2010

Dergaciov Valentin		Stat din Leningrad (1969-1973) Doctorantura – Filiala Leningrad a IA AȘ URSS (1973-1977); Teza de doctor (1979), Filiala Leningrad a IA AȘ URSS Teza de dr. hab. – 1990, Filiala Leningrad a IA AȘ URSS	hab. 1990	cercetător 2007	2011-școala de vara a tinerilor arheologi – Trinca/Edineț	2008-2009 – Varna, Sofia Rămânia 2010 – Sf. Gheorghe Rusia 2009, 2010 – Moscova, Sankt- Petersburg	15.06.2007		principal	confirmat
3. Covalenco Serghei	1960	Universitatea de Stat din Moldova (1979-1983); Doctorantura – Filiala Leningrad a IA AȘ URSS (1990-1992); Teza de doctor (1993), Filiala Leningrad a IA AȘ URSS	Dr. 1993		2007-2011 – șant arh. Rașcov; 10.2010 – șant. arh. Valea Morilor; 05.06 – 01.09 2011-școala de vara a tinerilor arheologi – Trinca/Edineț	Ucraina 4-7.11.2008 – IA ANU, Kiev; 19-22.02.2009 – Muzeul de Arheologie, Nicolaev		în state	cerc. șt. superior	24.12.2010 confirmat
4. Larina Olga	1952	Universitatea Pedagogica de stat”Lev Tolstoi” din or. Tula Rusia (1971-1976); doctorantura IA AȘ Ucrainei, Kiev (1985-1987); Teza de doctor (1988) Filiala	Dr. 1988			Ucraina 12-23-2008 Șant. arh. Bodaki / Ternopol 6-20.08.2009 Șant. arh. Zbaraj / Ternopol		în state	cerc. șt. coordonator	24.12.2010 confirmat

		Leningrad a IA AȘ URSS								
5. Kașuba Maia	1963	Universitatea de Stat din Leningrad (1980-1985); Doctorantura: (1991-1994), IA AȘ a Ucrainei, Kiev; Stagiere: (1999-2000), IICM, Sankt-Petersburg, Rusia; Teza de doctorat (2000) IICM, Sankt-Petersburg;	Dr. 2002	conf. cercetător 2003		Germania 2004-2006 - burser „Alexander von Humboldt” Berlin, Germania; 2007 – stagiere Berlin, Germania	Nr. 889 din 19.06.2008	în state; din 2011 . cumul extern	cerc. șt. coordonator	24.12.2010 confirmată
6. Croitor Roman	1971	Universitatea de Stat din Moldova (1988-1993); Doctorantura: (1993-1996), Institutul de Zoologie, A. Ș. M. Teza de doctor: 1997, Institutul de Zoologie, A. Ș. M.	Dr. 1997		2008 – studierea colecției osteologice din muzeul Slobozia Mare; 10.2010 – șant. arh. Valea Morilor; 05.06 – 01.09 2011-școala de vara a tinerilor arheologi – Trinca/Edineț	France 2007 - la Maison Mediterranee des Sciences de l’Homme, Aix-en-Provence, (10 zile); Italia 2009 – Universitatea „La Sapienza” din Roma, (doua saptamani); România 2008 - Muzeul Olteniei, Craiova, (o saptamana); Ukraina 2009, 2010, 2011 - Rezervația arh. „Hersones”, Sevastopol (o lună,		în state	cerc. șt. superior	24.12.2010 confirmat

						trei săptămâni și două săptămâni); 2011 – Universitatea Pedagogică din Harkov, Laboratorul arheologic (10 zile);				
7. Ușurelu Eugen	1972	Universitatea Pedagogică de Sat „I. Creangă” (1993 – 1998); Doctorantura (2000 –2003), Institutului de Arheologie și Etnografie al AȘM; Teza de doctor: 2006,	Dr. 2006			Germania - 10.2007-03.2008 – bursier DAAD, Secția Eurasia, Institutul German de Arheologie, Berlin,		în state	cerc. șt. superior	24.12.2010 confirmat
8. Agulnicov Serghei	1955	Universitatea de Stat din Moldova (1973-1979)			06-08.2008. Șant. arh. Căplani / Ștefan-Voda. 06-08. 2009 – 2010 șant. arh. Valea Morilor; 06-08.2011. Șant. arh. Purcari / Ștefan-Voda și „Orheiul- Vechi”	Ucraina 08 -09. 2007 Șant. arh. „Tira- Cetatea Albă” 08-09.2008 Șant. arh. „Cartal-Orlovka” 07. 2009 Șant. arh. „Mologa-II” 08-09.2010 Șant. arh. „Cartal-Orlovka”		în state	cerc. științific	24.12.2010 confirmat
9. Haheu Vasile	1957	Institutul Pedagogic de Sat „I. Creangă” (1974- 1979)			06-08. 2010 șant. arh. Valea Morilor	Germania 05. 2010 și 05.2011 – Universitatea liberă din Berlin;		în state	cerc. științific	24.12.2010 confirmat

						Ucraina 2011 – Muzeul de arheologie din Odesa				
10. Bodean Sergiu	1975	Universitatea Pedagogică de Sat „I. Creangă” (1993- 1998); Magistratura (1998-1999), Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Chișinău; Doctorantura (2004-2008), Centrul de instruire universitară, postuniversitară și perfecționare al AȘM			01.06 – 28.09 2009 și 2010 șant. arh. Valea Morilor; 10.2010 – șant. arh. Vadul lui Vodă;	România august 2007, Complexul Muzeal Județean Neamț noiembrie 2008 IA din Iași Ucraina aprilie 2010 Rezervația de stat „Tripil’ska kul’tura” (s. Leghedzino, reg. Čerkassy)		în state	cerc. științific	24.12.2010 confirmat
11. Burlacu Vitalie	1983	Universitatea Pedagogică de Sat „I. Creangă” (2003- 2007) Magistratura (2007-2008), Facultatea de Istorie a Universității Pedagogică de Stat „I. Creangă”; Doctorantura (2011-prezent), Centrul de instruire universitară, postuniversitară și perfecționare al AȘM			07-08.2007- 2009 - șant. arh. Rașcov; 2008-2009 – șant. arh. Pruteni; 01.06 – 28.09 2010 șant. arh. Valea Morilor; 10.2010 – șant. arh. Vadul lui Vodă; 05.06 – 01.09 2011-școala de	România - 01-07.06. 2008 Covasna și Bistrița; Germania - 28.06 – 18.07 2008, seminare organizate pentru masteranzi, în comun acord cu programul DAAD,		în state	cerc. șt. stagiar	24.12.2010 confirmat

					vara a tinerilor arheologi – Trinca/Edineț; 09.2010; 09.2011 – șant. arh. Dubăsari;					
12. Sîrbu Ghenadie	1984	Universitatea Pedagogică de Sat „I. Creangă” (2002-2006); Magistratura (2006-2007), Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Facultatea de Istorie; Doctorantura (2010-prezent), Centrul de instruire universitară, postuniversitară și perfecționare al AȘM			03-25.08.2009 șant. arh. Butuceni - „Baia Tătărască”; 01.06 – 28.09 2010 șant. arh. Valea Morilor; 05.06 – 01.09 2011-școala de vara a tinerilor arheologi – Trinca/Edineț.	Federația Rusă - 10.06-20.10. 2007 – Iaroslavl; România – 01-07.06. 2008 Covasna și Bistrița,; Germania -28.06 – 18.07 2008 seminare organizate pentru masteranzi, în comun acord cu programul DAAD; Federația Rusă - 02.09 – 12.09 2011 școala de vara a tinerilor arheologi, Kirilov; Kazahstan - 26.09 – 10.10 2011 școala de vara a tinerilor arheologi – Turkestan		cumul intern, doctorand	cerc. științific	24.12.2010 confirmat
13. Popovici Sergiu	1986	Universitatea de Stat din Moldova (2009); Magistratura (2009-2010),			06-08.2008. Șant. arh. Căplani / Ștefan-Voda.	Azerbaidjan - 03 – 31.08. 2011 școala de vara a tinerilor arheologi		în state	cerc. șt. stagiar	24.12.2010 confirmat

		Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Chișinău; Doctorantura (2011-prezent), Centrul de instruire universitară, postuniversitară și perfecționare al AȘM			06-08. 2009 – 2010 șant. arh. Valea Morilor; 06-08.2011. Șant. arh. Purcari / Ștefan-Voda și „Orheiul-Vechi”					
14. Heghea Sergiu	1988	Universitatea de Stat din Moldova (2007-2010), Magistratura (2011-prezent), Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Chișinău;			2008 – 2009 – șant. arh. Saharna;: 01.06 – 28.09 2010 șant.arh. Valea Morilor; 05.06 – 01.09 2011-școala de vara a tinerilor arheologi – Trinca/Edineț.			în state	cerc. șt. stagiar	angajat 02.08.10 Ord. 41-c
15. Noroc Ivan	1988	Universitatea Pedagogică de Sat „I. Creangă” (2007-2011); Magistratura (2011-prezent), Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Facultatea de Istorie;			2008 – 2010 – șant. arh. Horodca; 5.06 – 01.09 2011-școala de vara a tinerilor arheologi – Trinca/Edineț.			în state	cerc. șt. stagiar	angajat 02.08.10 Ord. 41-c
16. Cavruc Valeriu	1957	Universitatea de Stat din Moldova (1974-1979); Doctorantura: (1984-1988)	Dr. 1986			Anglia 2011 Universitatea Exeter Slovacia 2008 -		cumul extern	cerc. șt. superior	angajat 02.02.10 Ord. nr. 05-c

		Universitatea de Stat Moscova M. „M.V. Lomonosov”, faculta de Istorie; Teza de doctor 1986				Institutul de Arheologie,, Filiala Kosice; Ucraina 2008 - Muzeul Regional al Regiunii Zakaratska, Ujgorod				
17. Sava Eugen	1956	Universitatea de Stat din Moldova (1973-1975, 1980-1983); Doctorat: (1985-1988), Filiala Leningrad, a IA AȘ URSS; Teza de doctor 1989, Filiala Leningrad, a IA AȘ URSS; Teza de dr. hab. 2003, Universitatea de Stat din Moldova	Dr. hab. 2003	conf. universitar 2000				cumul extern	cerc. șt. coordonator	angajat 01.06.2011 Ord. 19-c
Secția arheologie antică și medievală										
18. Telnov Nicolai	1948	Universitatea de stat din Odessa „I.I. Mecinikov” (1974-1979);	Dr. 1990	conf. cercetător 1994	4.06-30.09. 2007, 2.07-2.10 2008 –șant. arh. Pruteni; 06.2008, 12. 2009; 08.2010; 08. 2011 - șant arh. Lozova; 2007-2011 – șant. arh. Cioburciu	Rusia 2008, 2009, 2010, Ucraina 2010		în state	cerc. șt. coordonator	24.12.2010 confirmat

19. Reabțeava Svetlana	1966	Universitatea de Stat din or. Leningrad (1985-1990); Doctorantura:(1996-2001) Hermiragul de Stat (or. S. Petersburg); Teza de doctor 2001, IICM S. Petersburg	Dr. 2001	conf. cercetător 2009	2007 – șant arh. Tarasova; 2008 – șant. arh. Rudi	România 2009; Rusia 2008, 2009, 2010, 2011; Ucraina 2010 Polonia 2010, 2012; Bulgaria 2011;		în state	cerc. șt. superior	24.12.2010 confirmat
20. Pârâu Ludmila	1975	Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă” (1993-1998); Doctorantura:(2000-2006) - Facultatea de Istorie, Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” Iași; Teza de doctor 2006	Dr. 2006		.06-30.09. 2007, 2.07-2.10 2008 –șant. arh. Pruteni; 06.2008, 12. 2009; 08.2010; 08. 2011 - șant arh. Lozova;	România 2007-2009 - cursurile masteratului <i>Filosofie creștină și dialog cultural</i> în cadrul Facultății de Filosofie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași.		în state	cerc. șt. superior	24.12.2010 confirmat
21. Curceatov Serghei	1957	Universitatea de Stat din Moldova (1983-1989)			.06-30.09. 2007; 2.07-2.10 2008 –șant. arh. Pruteni; 5.06 – 01.09 2011-școala de vara a tinerilor arheologi – Trinca/Edineț			în state	cerc. științific	24.12.2010 confirmat
22. Ciobanu	1964	Universitatea			08.2010; 08.	România		în state	cerc.	24.12.2010

Larisa		Pedagogică de Stat „I. Creangă			2011 - șant arh. Lozova; 4.06-30.09.2008, 2.07-2.10.2009 –șant. arh. Pruteni; 2009 -Căpriana	2007 - Universitatea „Al.I.Cuza” Iasi; 2009 Muzeul din Bârlad			științific	confirmat
23. Țerna Stanislav	1984	Universitatea – Școala Antropologică Superioară, 2007				Germania - 10.2010-10.2011 – bursier DAAD, Secția Eurasia, Institutul German de Arheologie, Berlin,		în state	cerc. științific	angajat 05.10.11 Ord. 42-c
24. Ursu Ion	1982	Universitatea Liberă Internațională din Moldova			4.06-30.09.2007, 2.07-2.10.2008 –șant. arh. Pruteni; 06.2008, 12.2009; 08.2010; 08.2011 - șant arh. Lozova;	Federația Rusă - 10.06-20.10.2007 – Iaroslavli: Kazahstan - 26.09 – 10.10.2011 școala de vara a tinerilor arheologi – Turkestan		în state	cerc. științific	24.12.2010 confirmat
25. Dergaciova Lilia	1979	Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă“ (1997-2002); Universitatea „Școala Antropologică Superioară“ (1998-2003); Doctorantura (2003-2007) Institutului	Dr. 2011			Germania bursier DAAD 2007-2008 Muzeul Național Saxoniei de Jos Hannover, Austria 14.-21.04.2010 Academia de științe din Austria), schimb interacademic		în state	cerc. științific	24.12.2010 confirmată

		Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei ; Teza de doctor 2011								
26. Iarmulski Vasile	1984	Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă” (2000-2005); Magistratura (2005-2006), Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Facultatea de Istorie; Doctorantura (2007-2010), Centrul de instruire universitară, postuniversitară și perfecționare al AȘM			4.06-30.09. 2007, 2.07-2.10 2008 –șant. arh. Pruteni; 06.2008, 12. 2009; 08.2010; 08. 2011 - șant arh. Lozova; 2008 – 2010 – șant. arh. Horodca;	România – 01-07.06. 2008 Covasna și Bistrița,; Germania -28.06 – 18.07 2008 seminare organizate pentru masteranzi, în comun acord cu programul DAAD; Germania - 09.2011-08.2012 – bursier DAAD,		în state	cerc. științific	24.12.2010 confirmat
27. Pelivan Adrian		Universitatea de Stat din Moldova (1999-2004); Magistratura (2004-2005), Facultatea de Istorie a Universității de Stat din			4.06-30.09. 2007, 2.07-2.10 2008 –șant. arh. Pruteni; 06.2008, 12. 2009; 08.2010; 08. 2011 - șant arh. Lozova;	România 2009 - Stagiul de formare în Management Cultural, Iași		în state	cerc. științific	24.12.2010 confirmat

		Chișinău; Doctorantura: (2006-209), Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Chișinău;								
28. Ceban Ivan	1987	Universitatea de Stat din Moldova (2006-2010); Magistratura (2010-2011), Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Chișinău;				Kîrghistan 2011, școala de vara a tinerilor arheologi Issîk-Kull România 2011, Sinaia (ARHE- GIS) - (2011		în state	cerc. șt. stagiar	24.12.2010 confirmat
29. Sîrbu Livia	1984	Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă (2003 – 2008); Magistratura: (2008-2010) Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Facultatea de Istorie;			2007 – 2009 – șant. arh. Horodca; 5.06 – 01.09 2011-școala de vara a tinerilor arheologi – Trinca/Edineț	Germania -28.06 – 18.07 2008 seminare organizate pentru masteranzi, în comun acord cu programul DAAD; Tadjikistan 06.2011 - Școala arheologică de vară Sarazm, or. Pendjikent; Federația Rusă - 02.09 – 12.09 2011 școala de vara a tinerilor arheologi, Kirilov		cumul extern	cerc. științific	angajată 05.10.11 Ord. 42-c

2.2.3. Lista personalului auxiliar

Nr.d/o	Nume, prenume	Anul nașterii	Studiile obținute	Forma de angajare	Funcția deținută
1.	Midari Irina	1965	Colegiul I.E. Repin, 1981-1985	state	desenator
2.	Lozan Dumitru	1971		Cumul extern – 0,25	traducător
3.	Ciobanu Larisa	1964	Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă	Cumul intern – 0,5	laborant

2.2.4. Aprecierea internațională și antrenarea în activități de expertiză

Membri de onoare ai unei Academii de Științe și/sau ai unor societăți științifice internaționale, aleși în perioada evaluată

a. 2010

Kașuba M., - Membru corespondent al Institutului German de Arheologie (Frankfurt pe Main, Germania).

Membri ai colegiilor de redacție ale unor reviste de specialitate consacrate de peste hotare, aleși în perioada evaluată

a. 2011

Levițki O., – membru al colegiului de redacție a revistei „PEUCE. Studii și cercetări de istorie și arheologie” – Institutul de cercetări eco-muzeale, Tulcea, România

Membru al Comitetului de program al unei manifestări științifice de peste hotare, desemnat în perioada evaluată

a. 2011

Kașuba M., - membru al comisiei de organizare al Conferinței Internaționale: Круглый стол ”Переход от эпохи бронзы к эпохе железа в Северной Евразии”. 23–24 iunie 2011, St. Petersburg (Rusia):

Referent științific al unei reviste cotate ISI

Croitor R., – recenzii la articole din revistele științifice internaționale:

a. 2009

1. **Journal of Paleontology, ISSN: 0022-3360**, la articolul: Abdul Ghaffar, Muhammad Khan, Muhammad Nazir, and Muhammad Akhtar, "New evidences on family Cervidae (Mammalia, Artiodactyla) from the Siwaliks, Pakistan".

2., **Paleobiology (страна: США). ISSN: 0094-8373**, la articolul: Pasquale Raia, "Phylogenetic community assembly over time in Eurasian Plio-Pleistocene mammals".

a. 2010

1. **Acta Palaeontologica Polonica, ISSN:0567-7920**, la articolul: Carmelo Petronoi and Luca Pandolfi, "First occurrence of the large-sized deer Arvernoceros in the Early Pleistocene of Italy"

2. **Quaternary Research, ISSN: 0033-5894**, la articolul: Cajus Godehard Diedrich, Ms. Ref. No.: YQRES-D-10-00086R2, "Cave bear killers and scavengers from the last Ice Age of Central Europe"

3. **Austrian Journal of Earth Sciences, ISSN 2072-7151**, la articolul: Ghaffar, Akhtar, Akbar Khan, Butt, Majid Khan, "Cervus cf. rewati (Cervidae, Mammalia) from the Dhok Pathan Formation" (Middle Siwaliks), Pakistan

4. **Zoological Journal of the Linnean Society of London, ISSN: 1096-3642**, la articolul: "Five new species of Hoplitomeryx from the Neogene of Abruzzo and Apulia (central and southern Italy) with revision of the genus and of H. matthei Leinders, 1983."

5. **Naturwissenschaften, ISSN: 0028-1042**, la articolul: Carmelo Petronio, "A new dispersal event in Italy during the late Early Pleistocene"

a. 2011

1. „**Rivista Italiana di Paleontologia e Stratigrafia**”, ISSN: 0035-6883, la articolul: Carmelo Petronio & Luca Pandolfi, “First occurrence of the genus ARVERNOCEROS HEINTZ, 1970 From the late early pleistocene of Italy”

2. "**Neues Jahrbuch für Geologie und Paläontologie**", ISSN 0077-7749, la articolul: Krzysztof Stefaniak, “A Fallow deer *Dama vallonnetensis* (De Lumley, Kahlke, Moigne & Moullé, 1988) from Żabia Cave (Cracow-Częstochowa Upland, Poland) and systematics of middle-sized Early Pleistocene European cervids”

Referent la teza de doctor susținută în străinătate

a. 2007

1. Dergaciov V., - la teza de doctor habilitat – S.N. Sanjarov (Восточная Украина на рубеже средней-поздней бронзы), mai 2007 (Kiev)

a. 2008

1. Dergaciov V., - la teza de doctorat E.V. Ovcinnikov «Трипольское населени Нижнего Поросья (етап B2-C2), 9 mai 2008 (Kiev, Ucraina)

2. Kaşuba M., - la teza de doctorat a d-rei A. Kravcenko «Кизил-кобинська культура у Західному Криму», 6 noiembrie 2008 (Kiev, Ucraina)

a. 2009

1. Dergaciov V., – la teza de doctor habilitat, P.A. Литвиненко «Культурный круг Бабино (по погребальным комплексам)», 24 aprilie 2009 (Kiev, Ucraina);

a. 2010

1. Dergaciov V.,- la tezei de doctorat A.B. ДЯЧЕНКО «Трипольское население Буго-Днепровского междуречья: пространственно-временной анализ» Киев. 17 mart 2010.

Referent științific a lucrărilor apărute în străinătate

a. 2008

1. Kaşuba M., - aviz oficial la autoreferatul tezei de doctor a lui Д. П. Куштан по теме: „Населення південної частини лісостепового Подніпров'я за доби пізньої бронзи” (Kiev);

2. Kaşuba M., - aviz oficial la autoreferatul tezei de doctor în științe a lui С. В. Махортых по теме: „Культура и история киммерийцев Северного Причерноморья” (Kiev);

a. 2010

1. Kaşuba M., aviz la monografia: E. Кравченко. Кизил-кобинська культура у Західному Криму. Київ, 2010.

a. 2011

1. Dergaciov V., – aviz oficial la autoreferatul tezei de doctor al E.Г. Старковой cu tema “Керамические комплексы финала развития Триполья (по материалам поселений Подольской возвышенности и Верхнего Поднестровья)”, Institutulu Istoriei Culturii Materiale, Sankt Petersburg;

2.2.5. Apreciere națională și antrenare în activități de expertiză

Profesor cercetător, conferențiar cercetător conferit în perioada evaluată

conferențiar cercetător

Dr. hab. Dergaciov V.
Dr. Vornic V.

2009

Dr. Reabțeva S.

**Membri ai colegiului de redacție al revistelor cotate CSSDT și CNAA, aleși în perioada evaluată
„Revista Arheologică”**

Membri:

2007

C.șt. Ciobanu L.

2008

C. șt. Țerna S.

2011

Dr. Cavruc V.

2010

Redactor șef – dr. hab.- Levițki O.
Redactor responsabil - dr. Vornic V.
Secretar de redacție – c.șt. Cibanu L.

„Tiragetia”

Membri:

2007

Dr. Kașuba M.

„STRATUM plus”

Membri:

2007

Dr. Covalenco S.

2011

Dr. Reabțeva S.

**Conducători ai programelor de stat, proiectelor de cercetare, desemnați în perioada evaluată
programe de stat**

2009

Dr. hab. Dergaciov V.

**proiecte de cercetare
instituționale**

2011

Dr. hab. Levițki O.

proiecte pentru tinerii cercetători

2008

Dr. Vornic V.

2010

Dr. Bacumenco L.

granturi internaționale

2007

Dr. hab. Dergaciov V.

2009

Dr. hab. Dergaciov V.
Dr. Kașuba M.

2011

Dr. hab. Levițki O.

Președinte, copreședinte al Comitetului de program al unei manifestări științifice din țară, ales în perioada evaluată
copreședinte

2008-2009

Dr. hab. Dergaciov V.

2010-2011

Dr. hab. Levițki O.

Expert al CSSDT sau CNAA, altor proiecte și activități științifice la nivel național, desemnat în perioada evaluată
expert al CNAA

2007

Dr. hab. Dergaciov V.

2008

Dr. hab. Levițki O.

expert / proiecte instituționale

Dr. hab. Levițki O.

2010

„Identificarea, documentarea, cercetarea și punerea în valoare a colecțiilor patrimoniului muzeal” număr de referință , conducător - **dr. Hab. Sava Eugen**

“Conștientizarea patrimoniului cultural-național din Republica Moldova – component al civilizației europene” - număr de referință 10.07.033.E , conducător - **dr. Ursu Valentina**

2011

A V I Z la revista “STRATUM plus. Культурная антропология и археология” (nr. 1-3 2011)

Președinte, secretar, membri ai consiliilor științifice specializate de susținere a tezelor de doctor, doctor habilitat, desemnați în perioada evaluată

2008

Dr. hab. Dergaciov V.,- președinte al Consiliului științific specializat (ad hoc) de susținere a tezei de dr. habilitat de către Z. Șofranschi (6 iunie 2008)

Dr. hab. Levițki O., - membru al Consiliului științific specializat (ad hoc) de susținere a tezei de dr. habilitat de către Z. Șofranschi (6 iunie 2008)

Dr. hab. Dergaciov V., Dr. hab. Levițki O., - membri ai Consiliului științific specializat (ad hoc) de susținere a tezei de dr. habilitat de către I. Borziac (19 decembrie 2008)

Dr. hab. Dergaciov V.,- președinte al Consiliului științific specializat (ad hoc) de susținere a tezei de dr. habilitat de către V. Stepanov (7 noiembrie 2008)

2009

Dr. hab. Levițki O. - președinte al Consiliului științific specializat (ad hoc) de susținere a tezei de dr. habilitat de către E. Ploșniță (11 iunie 2009).

2010

Dr. hab. Dergaciov V. - președinte al Consiliului științific specializat (ad hoc) de susținere a tezei de doctor de către E. Rațeva (8 octombrie 2010)

2011

Dr. hab. Levițki O., - membru al Consiliului științific specializat (ad hoc) de susținere a tezei de doctor de către I. Lavrente (15 aprilie 2008)

Dr. hab. Levițki O. - președinte a Consiliului Științific specializat (ad hoc) de susținere a tezei de

doctorat de către L. Dergaciov (3 iunie 2011).

Dr. Vornic V. - secretar al Consiliului științific specializat (ad hoc) de susținere a tezei de dr. de către L. Dergaciov (3 iunie 2011).

Președinte, secretar al seminarului științific de profil, ales în perioada evaluată

2007

Seminarului științific de profil pentru susținerea de doctor / doctor habilitat la specialitatea **07.00.06** – **arheologie**

Dr. hab. Levițki O. – președinte

Dr. Bacumenco L. – secretar

2008

Seminarului științific de profil pentru susținerea de doctor / doctor habilitat la specialitatea **07.00.07** – **etnografie, antropologie culturală și istorică**

Dr. hab. Dergaciov V. – președinte

2.3. Mijloacele financiare disponibile

Profilul Arheologia spațiului carpato-nistrean:

Anii	Volumul total al mijloacelor financ. (mii lei)	Cheltuieli destinate activității științifice (mii lei)	Pondere mijloacelor financiare destinate activităților științifice, %	Cheltuieli de bază	Mijloace speciale	Mijloace obținute prin concurs	Mijloace obținute în baza proiectelor instituționale	Mijloace speciale obținute în baza contractelor economice	Cheltuieli utilizate în scopul achiziționării și menținerii echipamentului științific
2007	1826,2	1717,5	94,1	2367,7	60,0	60,0	46,4	69,6	
2008	2387,3	2289,8	95,9	8802,7	84,6	95,0	-	-	116,2
2009	3175,4	2911,3	91,7	8967,8	36,8	705,4	-	-	95,3
2010	2657,6	2568,1	96,6	6436,9	220,7	395,2	84,7	200,5	115,6
2011	2593,0	2474,7	95,4	2297,0	606,0	711,1	601,1	601,1	228,7
Media	2527,9	2392,3	94,6	5774,4	198,9	233,0	149,2	169,6	125,1

2.4. Potențialul logistic și infrastructura de cercetare

Profilul Arheologia spațiului carpato-nistrean:

	2007	2008	2009	2010	2011	Media
<i>Spații adecvate procesului de cercetare științifică, total (m²)</i> *	869,2	985,9	991,6	1006,6	1019,6	974,6
Proprii						
Primate în folosință	869,2	985,9	991,6	1006,6	1019,6	974,6
<i>Echipament științific</i>						
Total (mii lei)	140,1	171,6	203,6	224,5	230,0	194,0
Per cercetător științific						
<i>Caracteristici ale echipamentului științific (după vîrstă, reieșind din cost) (%)</i>						

* Sunt incluși și spații de lucru din clădirea Institutului (str. Bănulescu-Bodoni, 35), care se află în proces de reparație capitală

Sub 5 ani	97,6	93,7	94,7	81,0	54,4	84,3
6-10 ani	2,4	6,3	5,3	19,0	44,3	15,4
Peste 10 ani	-	-	-	-	1,3	0,3

3. Rezultatele cercetării, calitatea, eficiența, relevanța, impactul*

3.1 Rezultate științifice majore:

Investigațiile cercetătorilor științifici ai Centrului Arheologie al IPC al AȘM efectuate în cadrul a 2 proiecte instituționale, 1 proiect din cadrul programelor de stat, 4 proiecte de cercetare internaționale, 2 proiecte pentru tinerii cercetători, precum și a cercetărilor arheologice de teren (săpături, periegeze) sau soldat cu o serie de realizări științifice apreciabile (vezi compartimentul 2.1.). Marea majoritate a rezultatelor cercetării sunt deja publicate, altele în curs de apariție în revistele de specialitate din țară (inclusiv în „Revista Arheologică” revista științifică a CA) și peste hotare, într-o serie de monografii, studii, articole și rezumate, altele au constituit subiecte a numeroaselor rapoarte și comunicări la întrunirile științifice din țară și din străinătate (vezi Anexa 2).

Cercetările arheologice fundamentale referitoare la comunitățile culturale care au populat spațiul carpato-nistean, începând cu paleoliticul și până în epoca modernă au dus la:

- identificarea spectrului tehnocomplexelor din epoca paleoliticului (stațiunile Bobulești VI, Gura Camencii, Rașcov, Trinca III, Tețcani X, Bairaki (Dubăsari) etc.);
- scoaterea în evidență a condițiilor naturale și cultural-istorice ale procesului de „neolitizare”(situl Sacarovca I);
- stabilirea zonelor de constituire și a cronologiei relative a siturilor primilor agricultori (așezările Chișinău-Valea Morilor, Trinca „La Șanț”, Vadul lui Vodă)
- relevarea legităților specifice evoluției prelucrării paleometalelor în baza depozitelor de bronzuri și a pieselor de bronz descoperite fortuit;
- nuanțarea caracteristicilor specifice culturii materiale și practicilor funerare ale comunităților din epoca bronzului – Hallstatt–La-Tene (așezarea Trinca „Izvorul lui Luca”, necropolele de la Cotiujeni, Slobozia, Giurgiulești etc.);
- elucidarea proceselor și consecințelor contactelor dintre populațiile migratoare și cea locală din epoca romană și cea medievală (centrul de olărie de la Pruteni, așezarea și necropola de la Lozova).

În deosebi se cere de remarcat conturarea unor direcții noi de cercetare:

- Coraportul dintre procesele etnoculturale și cataclizmele naturale (paleoclimaterice, transgresiv-măritime);
- Metodica și metodologia cercetărilor arheozoologice;
- Tracii timpurii în contextul comunităților culturale din Europa de Est și Sud-Est (secolele XII-IX î. e. n.)
- Cultura dacilor liberi

Toate aceste realizări au stat la baza elaborării lucrării colective *„Istoria Moldovei. Vol. I. Epoca preistorică și antică”*, Chișinău „Tipografia Centrală” 2010, 632 p. Responsabil și redactor științific: dr. hab. V. Dergaciov. ISBN 978-9975-78-937-0 - una dintre primele încercări de a reconstitui Preistoria și Istoria Antică a Republicii Moldova în toată integritatea lor, din cele mai vechi timpuri până în secolul V d.Hr. Este o primă tentativă de a valorifica un imens fond de cunoștințe, acumulat datorită cercetărilor arheologice, cercetărilor interdisciplinare și studiilor de sinteză. Conceptual, având ca suport informațional prioritar sursele arheologice, volumul este axat preponderent pe aspectul culturologic, cu caracteristici mai mult sau mai puțin ample, dar și pe aspectele sociologic, etnologic și politologic, care însă, din insuficiența surselor scrise, poartă o anumită doză de aproximație și relativitate. Volumul însuși însumează în sine caracteristici relativ complete ale tuturor fenomenelor cultural-istorice, cunoscute pentru teritoriul actualei Republici Moldova, începând cu primele manifestări culturale atestate până în secolul V al erei noastre, care

delimitează perioada antică de cea medievală. Caracteristicile sunt prezentate în contextul regiunilor învecinate, în special al spațiului carpato-nistrean, iar după necesitate și într-un context mai larg. Capitolele de bază ale volumului sunt anticipate de un compartiment introductiv, menit să familiarizeze cititorul cu noțiunile și metodele principale practicate în reconstituirea istoriei, cu prezentări succinte ale evoluției științelor Istoria și Arheologia ca atare și, în special, Istoria și Arheologia Națională. Adresat publicului larg, volumul a fost realizat într-un limbaj accesibil, evitându-se, pe cât posibil, terminologia și noțiunile de uz special, multitudinea discuțiilor cu caracter strict profesional sau contradicțiile permanente în interpretările etno-istorice existente.

Contribuții deosebite la aprofundarea cunoștințelor cu privire la originea și extinderea vechilor indo-europeni prezintă concluziile formulate odată cu verificarea concepției migraționiste a M.Gimbutas. Cu mai multe precizări esențiale, cercetările întreprinse pe deplin confirmă concepțiile M.Gimbutas: privitor la zona inițială de origine a vechilor indo-europeni - zona de stepă a Europei de est (acum, mai precis – Volga de mijloc, cultura Hvalânsk); localizarea epicentrului domesticirii calului - la interferența silvo-stepei și stepei din zona Uralului de sud și Volga de mijloc – zonă anterior preconizată de V.I.Bibicova); referitor la semnificația și apartenența sceptrilor zoomorfe (simboluri ale puterii militare, imagini ale calului călărit, cu originea din cultura Hvalânsk), atât și privitor la amprentele catastrofale clar depistate în dinamica evoluției culturii Precucuteni-Cucuteni-Tripolie. Rezultatele obținute și pe larg discutate în cadrul a mai multor întruniri științifice Internaționale (Cambridge, New York, Kiev, Odesa, București) fiind publicate monografic Дергачев В., О скинетрах,...

Importanță deosebită pentru nuanțarea și aprofundarea cunoștințelor cu privire la civilizația geților prezintă studiul realizat de V. Haheu *Sisteme de fortificații traco-getice la est de Carpați*, în care, în special se dă atenție unor aspecte metodologice în abordarea anumitor componente cu referire la siturile fortificate: clasificarea formal-tipologică, structura și componentele sistemului defensiv, et. Un loc aparte revine încercărilor de încadrare cronologică a siturilor, contextul etno-cultural și politic. Se fac anumite reconstrucții în ce privește tactica și strategia militară, constatarea unor tendințe de cvasi-urbanizare în baza fortificațiilor traco-getice.

Unica, pentru moment, în Republica Moldova este lucrarea colectivă (Vornic V., et. al. 2007) cu privire la așezarea dacică de epocă romană de la Pruteni, în care sunt prezentate și analizate sistematic vestigiile arheologice descoperite prin cercetările arheologice efectuate. O atenție deosebită se acordă studierii sistemului de construcție și de funcționare a cuptoarelor de olărie cu reverberație, precum și modalităților de ardere a ceramicii lucrate în acest important centru meșteșugăresc. Amănunțit este analizat și materialul arheologic recoltat, reprezentat în principal prin ceramică, pentru diferitele tipuri de vase stabilindu-se analogiile cele mai apropiate, aflate în mediul dacilor liberi, sarmatic sau roman. Autorii tratează cu rigoarea științifică corespunzătoare problematica cronologiei și apartenenței etnico-culturale a antichităților de la Pruteni, relevând importanța deosebită pe care o prezintă acest monument pentru arheologia și istoria antică a Moldovei.

Dintre investigațiile arheologice subliniem:

- *cercetărilor arheologice de salvare* în stațiunea cu mai multe orizonturi cultural-cronologice “Valea Morilor”, mun. Chișinău, dintre care un interes deosebit prezintă vestigiile aparținând nivelului de locuire din perioada culturii Precucuteni-Tripolie A; descoperirile realizate prin valoarea lor deosebită aduc o contribuție importantă la cunoașterea acestei culturi în zona de centru a Republicii Moldova, în prezent insuficient cercetată;

- *investigațiile arheologice în siturile preistorice din microzona Trinca / Edineț* – așezarea fortificată a complexului cultural Cucuteni-Tripolie Trinca „La Șanț”, stațiunea din epoca

paleoliticului mijlociu din grotă Trinca III și Tețcani X, care aduc un aport esențial la identificarea apartenenței cultural-cronologice a cetății în cadrul etapei mijlocii a complexului Cucuteni-Tripolie, a statutului social al acestora în comparație cu așezările deschise din zonă, precum și a stabilirii fazei cronologice de apariție a fortificațiilor la comunitățile cucuteni-tripolie, precum și la cunoașterea mai aprofundată a industriilor de prelucrare a silicului specifice fazei evolute a epocii musteriene – etapei finale de existență a neandertalienilor nemijlocit anterioare apariției în acest spațiu al omului contemporan de tip Homo Sapiens;

- *prospecțiunile arheologice efectuate în situl medieval de la Lozova*, care s-au soldat cu descoperirea a peste 50 de morminte atribuite unei comunități creștine din perioada formării și extinderii la est de Prut a Țării Moldovei (sec. XIV-XV). Studiarea vestigiilor reperate va contribui în mod substanțial la cunoașterea realităților arheologice în mediul rural din zona centrală a Moldovei în evul mediu dezvoltat.

3.2. Publicații de performanță:

1. Revista Arheologică, revista științifică a CA, în perioada 2007 – 2011 a apărut anual în două numere

2. Дергачев В., О скипетрах, о лошадях, о войне Этюды в защиту миграционной концепции М. Гимбутас. Санкт-Петербург, Изд-во Нестор-История, 2007, 486 с.

3. Vornic V., Telnov N., Bubulici V., Ciobanu L. Pruteni. Un centru de olărie dacic din epoca romană (cercetările din anii 2001 și 2003). Chișinău, 2007, 245 p.

4. Haheu V. Sisteme de fortificații traco-getice la est de Carpați. Chișinău: Editura Bisnes-Elita 2008, 172 p.

5. Istoria Moldovei. Epoca preistorică și antică. Chișinău „Tipografia Centrală” 2010, 632 p. ISBN 978-9975-78-937-0, redactor științific: dr. hab. V. Dergaciov

6. Дергачев В.А., Топоры-кельты поздней бронзы Карпато-Подунавья. Chișinău. „Tipografia centrală” 2010 . 208 с. ISBN 978-9975-78-840-3.

7. Дергачев В.А., Топоры-кельты поздней бронзы карпато-подунавья. Вып. 2. Кельты и серпы Нижнего Подунавья. Кишинэу 2011. 464 с. Tipografia centrală. ISBN 978-9975-53-062-0. 062-0.

4. Antrenare în activități conexe cercetării*

4.1 Forme de antrenare în activități conexe cercetării

- implicare în procesul de instruire,
- antrenare în procesul de pregătire a cadrelor științifice,
- diseminarea rezultatelor cercetării,
- promovării imaginii științei.

4.2. Ponderea cercetătorilor implicați în procesul de instruire:

Din numărul total de cercetători științifici, 27 , cinci din ei sunt antrenați în activitatea de instruire la Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă”, Universitatea „Școala antropologică superioară” și ПГУ им. Т.Г. Шевченко, Тирасполь

Pe parcursul anilor 2007-2011 au fost **elaborate note de curs:**

1. Levițki O., – programa analitică a cursului opțional „*Arheologia și Istoria Tracilor*” – Facultatea de istorie și etnopedagogie UP „Ion Creangă”

2. Levițki O., – programa analitică a cursului de bază „*Arheologia Moldovei în contest central și sud-est european*” – Facultatea de Istorie și Etnopedagogie UPC „Ion Creangă”
3. Levițki O., – programa analitică a cursului de bază „*Patrimoniul arheologic al Republicii Moldova*” - Facultatea de Istorie și Etnopedagogie UPC „Ion Creangă” , masterat
4. Covalenco S., – programa analitică a cursului de lecții «*История материальной культуры (палеолит и мезолит)*», Școală Antropologică Superioară.
5. Covalenco S., – programa analitică a cursului de lecții «*Введение в преисторию*», Școală Antropologică Superioară.
6. Croitor R., – programa analitică a cursului „*Antropologia fizică*”, Școala antropologică superioară.
7. Reabțeva R.,- programa analitică a cursului „*Istoria artei europene (epoci și stil)*”, Școala Antropologică Superioară. – CICLU I. Semestrul 6, anul 3
8. Reabțeva R.,- programa analitică a cursului „*Arta de giuvaier și costumul istoric*” – CICLU II. Semestrul 4, anul 2
9. Telnov N. programa analitică a cursului „*Основы археологии*” ПГУ, им. Т.Г. Шевченко, Тирасполь

cursuri de lecții susținute:

a. 2007

Covalenco S., – cursul de lecții «История материальной культуры (палеолит и мезолит)», 32 ore academice, Școală Antropologică Superioară.

Croitor R., – curs „Antropologia fizică” 32 ore academice, Școala antropologică superioară.

Levițki O., – curs opțional „Arheologia și Istoria Tracilor” – anul II; – 36 ore academice, anul I, Facultatea de Istorie și Etnopedagogie UPC „Ion Creangă”

Levițki O., - curs de bază: „Arheologia Moldovei în contest central și sud-est european” – 36 ore academice, anul I, Facultatea de Istorie și Etnopedagogie UPC „Ion Creangă”

Telnov N. curs de bază „Основы археологии” ПГУ, им. Т.Г. Шевченко, Тирасполь

Levițki O., - conducător la teza de magistru (Gh. Sîrbu – Facultatea de Istorie și Etnopedagogie UPC „Ion Creangă”

a. 2008

Covalenco S., – cursul de lecții «История культуры материальной (палеолитический и мезолитический)», 16 ore academice, în Școală Antropologică Superioară,

Croitor R., – cursul universitar de Antropologie fizică la Școală Antropologică Superioară (Chișinău),

Levițki O., – curs opțional „Arheologia și Istoria Tracilor” – anul II (la zi), anul II (frecvență redusă),

Levițki O., – curs de bază: „Arheologia Moldovei în contest central și sud-est european” - anul I, grupa de masteranzi - Facultatea de Istorie și Etnopedagogie UPC „Ion Creangă”,

Telnov N. curs de bază „Основы археологии” ПГУ, им. Т.Г. Шевченко, Тирасполь

Covalenco S., – conducător la 3 teze de magistru (Școala Antropologică Superioară)

a. 2009

Covalenco S., – cursul de lecții «История культуры материальной (палеолитический и мезолитический)», 30 ore academice, în Școală Antropologică Superioară;

Levițki O., – facultatea de Istorie și Etnopedagogie UPC „Ion Creangă”: curs opțional „Arheologia și Istoria Tracilor” – anul II – (prima jumătate a anului);

Telnov N. curs de bază „Основы археологии” ПГУ, им. Т.Г. Шевченко, Тирасполь

Levițki O., – președinte a Comisiei de susținere a examenelor de licență (facultatea de istorie și psihologie USM).

a. 2010

Covalenco S., – curs de lecții «Istoria culturii materiale (paleoliticul și mesoliticul)», 30 ore academice - Școală Antropologică Superioară.

Levițki O., – Curs de bază „Patrimoniul arheologic al Republicii Moldova”- Facultatea de Istorie și Etnopedagogie UPC „Ion Creangă” , masterat

Telnov N. curs de bază „Основы археологии” ПГУ, им. Т.Г. Шевченко, Тирасполь

a. 2011

Covalenco S., – curs de lecții «Istoria culturii materiale (paleoliticul și mesoliticul)», 30 ore academice - Școală Antropologică Superioară;

Levițki O., - Curs de bază „Patrimoniul arheologic al Republicii Moldova” - Catedra Etnologie și Geografie, Facultatea de istorie și etnopedagogie, UPS „Ion Creangă”. Ciclul II, Masterat (35 ore contact direct și 115 ore - lucru individual).

Reabțeva S., - Cursul „Istoria artei europene (epoci și stil)” la Școala Antropologică Superioară, prin cumul, Ciclul I - 40 de ore contact direct și 50 de ore lucru individual.

Telnov N. curs de bază „Основы археологии” ПГУ, им. Т.Г. Шевченко, Тирасполь

4.3. Raportul nr. teze de licență/nr. cercetători și nr. teze de masterat/nr. cercetători

	2007	2008	2009	2010	2011	
Număr de cercetători	25	25	28	26	27	
Teze de licență	5	5	4	5		
Teze de masterat	1	3				

4.4. Antrenarea în procesul de pregătire a cadrelor științifice:

În cadrul Centrului de Arheologie funcționează Seminarul științific de profil și Consiliul științific specializat pentru susținerea tezelor de doctor/doctor habilitat în istorie la specialitatea 07.00.06 – Arheologie.

În perioada 2007-2011 au fost realizate următoarele activități

a. 2007

Chitic O.,– susținerea examenelor: limba străină, informatică și de specialitate, prezentarea referatului

Dergaciova L., Susținerea examenului în calitate de doctorand la Centrul de Instruire Universitară, Postuniversitară și Perfecționare al AȘM (Specialitatea - 06.06.2007).

Ușurelu E.,–bursier (DAAD), la Institutul German de Arheologie, secția Eurasia (Berlin), în perioada 01.10.2007 – 31.03.2008

Levițki O., – conducător la teza de masterat (Gh. Sîrbu – Facultatea de Istorie și Etnopedagogie UPC „Ion Creangă”)

Levițki O.,– consultant la teza de dr. hab. (O. Munteanu, Facultatea de Istorie și Etnopedagogie UPC „Ion Creangă”)

a. 2008

Chitic O.,–susținut examenul de doctorat: Metodologie; pregătirea referatului la cursul de metodologie „ZEUS – sistem pentru gestiunea și prelucrarea datelor arheologice”

Iarmulschi V., Ursu I., susținut două examene și a unui referat în calitate de doctorand la Centrul de Instruire Universitară, Postuniversitară și Perfecționare al AȘM (Specialitatea Arheologie - 07.00.06.);

Sîrbu Gh., Țerna S., – finalizat tezele de magistru „Situația cultural-istorică de la finele mileniului II – începutul mileniului I a. Chr. la est de Carpați” și „Plastica antropomorfă a culturii Cucuteni-Tripolie”

Ușurelu E., – stagiere științifică în cadrul Eurasien-Abteilung, al Institutului German de Arheologie, Berlin, RF Germania, 01.10.2007-31.03.2008

Dergaciova L., – Stagiere la Universitatea Göttingen din Hannover (Germania) în perioada 1 martie – 31 iulie;

Dergaciova L., – Hannover (Germania): participare la Cursurile de Numismatică de la Universitatea Göttingen în cadrul proiectului de cercetare (01.04. – 31.07.2008).

Levițki O., – consultant la teza de dr. hab. (O. Munteanu)

a.2009

Iarmulschi V., Ursu I. - susținut a câte două examene în calitate de doctorand la Centrul de Instruire Universitară, Postuniversitară și Perfecționare al AȘM (Specialitatea - 07.00.06-arheologie)

Levițki O., – consultant la teza de dr. hab. (O. Munteanu)

Levițki O., – conducător la teza de doctor (A. Levinschi).

Vornic V., – conducător științific la teza de doctor (Ursu I.).

Dergaciov V., Levițki O., Vornic V., – membri a Comisiei de susținere a examenelor de doctorat (IPC AȘM);

a. 2010

Iarmulschi V., Ursu I, Susținerea a câte două examene în calitate de doctorand la Centrul de Instruire Universitară, Postuniversitară și Perfecționare al AȘM (Specialitatea - 07.00.06-arheologie)

Levițki O., –conducător la teza de doctor (A. Levinschi).

Dergaciov V., Levițki O., Vornic V., - Președinte/membru al Comisiei examen doctorat

a. 2011

Dergaciova L.,- susținut pe 3 iunie 2011 teza de doctor în istorie “*Монеты и денежное обращение Молдавии (вторая половина XIV – первая четверть XVI вв.) (Moneda și circulația monetară în Moldova (mijlocul sec. XIV – primul sfert al sec. XVI)*”

Sîrbu Gh., – frecventat cursurile de doctorat la Centrul de Instruire Universitară, Postuniversitară și Perfecționare, susținut două examene de doctorat – limba engleză și informatica - 5.05 și 12.05 2011

Burlacu V., Popovici S. – admiși la doctorat la Centrul de Instruire Universitară, Postuniversitară și Perfecționare AȘM

Levițki O., – conducător la teza de doctor (A. Levinschi)

Levițki O., – conducător la teza de doctor (Gh. Sîrbu)

Dergaciov V., Levițki O., Vornic V., – membri a Comisiei de susținere a examenelor de doctorat (IPC AȘM);

În perioada de evaluare 1 cercetător a susținut teza de doctorat (Dergaciova L, 2011), alți 2 au finalizat studiile la doctorantura AȘM (Iarmulschi V., Ursu I. 2011). În prezent la specialitatea Arheologie la doctorantura AȘM își fac studiile 4 doctoranzi (Sîrbu GH., Levinschi A., Burlacu V., Popovici S.). Alții, 2 continuă studiile de doctorat în instituțiile de profil din România – IA „Vasile Pârvan” din București (Dergaciova L.) și IA din Iași (Ursu I.).

4.5. Ponderea cercetătorilor abilitați cu dreptul de conducător al tezelor de doctorat:

Pe parcursul perioadei 2007 – 2011, 5 cercetători ai Centrului de Arheologie au fost abilitați cu dreptul de conducător științific al tezelor de doctorat:

1. Dergaciov Valentin, abilitat cu dreptul de a conduce doctorat la specialitatea 07.00.06 – Arheologie, hotărârea CNAA nr. 781 , din 15.06.2007;
2. Levițki Oleg, abilitat cu dreptul de a conduce doctorat la specialitatea 07.00.06 – Arheologie, hotărârea CNAA nr. 782, din 15.06.2007;
3. Telnov Nicolae, abilitat cu dreptul de a conduce doctorat la specialitatea 07.00.06 – Arheologie, hotărârea CNAA nr. 783 din 15.06.2007;
4. Kașuba Maia, abilitat cu dreptul de a conduce doctorat la specialitatea 07.00.06, hotărârea CNAA nr.889 din 19.06. 2008;
5. Vornic Vlad, abilitat cu dreptul de a conduce doctorat la specialitatea 07.00.06, hotărârea CNAA nr.879 din 17.04 iunie 2008.

4.6. Raportul număr doctoranzi/ postdoctoranzi/ număr cercetători:

	2007	2008	2009	2010	2011	
Cercetători științifici	25	25	28	26	27	
Doctoranzi	2	4	3	4	4	
Postdoctoranzi						

4.7. Ponderea susținerilor în termene și pe durata următorilor trei ani a tezelor de doctorat:

Din doi doctoranzi existenți la 2007:

Dergaciova L. - susținut pe 3 iunie 2011 teza de doctor în istorie “*Монеты и денежное обращение Молдавии (вторая половина XIV – первая четверть XVI вв.) (Moneda si circulatia monetară in Moldova (mijlocul sec. XIV – primul sfert al sec. XVI)*);

4.8. Activitățile întreprinse în scopul diseminării rezultatelor cercetării, precum și promovării imaginii științei.

Articole de popularizare a științei

a. 2007

Haheu V. – articol pentru ziarul „Țara Moldovei”

Vornic V. - articol „*Importante descoperiri arheologice în vatra or. Ialoveni*” - în *Curierul de Ialoveni*, noiembrie-decembrie, nr. 65-66, 2007.

Ciobanu L. - popularizarea descoperirilor arheologice din mormântul sarmatic de la Trușeni (ziarul *Время* din 20.06.2007).

a. 2008

Agulnicov S. - trei articole pentru ziarul municipal «Газета»:

- „Культурное наследие Бельцкой степи” - 1 февраля 2008 г. 5 p.d.;

- „Курганы, которые мы потеряли ” - 22 февраля 2008 г. 4 p.d.;

- „Меч из Бельцкого музея” – 29 февраля 2008 г. 4 p.d.

Dergaciov V. - articol ”Moldova Suverană”

a. 2009

Pelivan A. - a realizat interviu cu prof. univ., dr. hab., Ion Niculiță, publicat în Ziarul Universității de Stat, Chișinău, mai, 2009 - . *Savantul Ion Niculiță la 70 de ani*

Bodean S. - a acordat interviu pentru ziarul „Timpul”, privind săpăturile efectuate în așezarea Chișinău „Valea Morilor”(publicat la 23.06.2009).

a. 2010

Cavruc V., - interviu la ziarul „Chișinevskie Novosti”;

Vornic V., - interviu ziarului „Moldavskie Novosti” despre semnificația și valoarea legii privind protecția patrimoniului arheologic (2 octombrie, 2010).

a. 2011

Levițki O., - interviu pentru ziarele:

- „Cuvântul” – mai 2011;

- „Молдавские ведомости” – № 85 (1431) 6 septembrie 2011;

- „Аргументы и Факты” - № 36 (787) septembrie 2011;

- „За рубежом” – № 54 octombrie 2011.

Participări la emisiuni radio și TV consacrate științei

a. 2007

Dergaciov V. – emisiuni Radio Moldova – 5 (ciclu – Ianuarie 2007: Mă mândresc ca sunt moldovean)

Chitic O. – interviu la tele-radio Moldova în data de 15 august la ora 20.30 cu ocazia zilei arheologului

Vornic V.- Intervenții televizate la TVM (Mesager), PRO TV (Știri), TVN4 (Știri) din 9 iunie 2007 (mormântul de la Trușeni)

Vornic V. - Comunicare despre semnificația descoperii mormântului sarmatic de la Trușeni la Consiliul Comunal Trușeni (16 noiembrie 2007).

a. 2008

Dergaciov V. - emisiuni TV și Radio Moldova – 7 și 5

Dergaciov V. - emisiune TV, Bulgaria

Vornic V. - Intervenții radiofonice la Antena C: 31 octombrie (Valurile lui Traian) și 7 noiembrie (Descoperirile arheologice de la Pruteni);

a. 2009

Bodean S. – a acordat interviu pentru:

- emisiunea „Bună dimineața” (Moldova1), privind săpăturile efectuate în așezarea Chișinău „Valea Morilor” (difuzat la 29.06.2009);

- postul de radio „Radio Moldova Internațional”, privind săpăturile efectuate în așezarea Chișinău „Valea Morilor” (16.07.2009);

- emisiunea „Perpetum mobile” (Moldova1), privind săpăturile efectuate în așezarea Chișinău „Valea Morilor” (septembrie, 2009);

Levițki O. – 2 informații: „radio-moldova” și „antena C”;

Vornic V. – a prezentat informații privind expoziția itinerantă moldo-română *Antichitatea târzie în bazinul Prutului* la postul de televiziune PRO TV(15.06.09) și la Radioul Național (17.06.09)

a. 2010

Cavruc V., Postică Gh. TV «Publica TV» mai 2010 și TV NIT: interviu privin situl arheologic de la Valea Morilor

Haheu V. interviu la radio Moldova 1

Levițki O. interviu la radio Moldova 1 și radio Antena C

Ursu I., Vornic V. acordarea unor interviuri postului TV 2 Plus despre semnificația descoperirilor arheologice de la Lozova (18 august).

Vornic V., Ursu I., participare la Moldova 1, emisiunea TV Buna Dimineața despre semnificația descoperirilor arheologice de la Lozova (6 septembrie, 2010)

Vornic V., acordarea unui interviu la Radioul Național despre importanța descoperirilor arheologice de la Lozova 3 septembrie

Vornic V., Bacumeco L., Ursu I., acordarea unui interviu agenției INFOTAG despre semnificația descoperirilor arheologice de la Lozova (16 august)

a. 2011

Agulnicov S. - 2 interviuri pentru televiziunea „Prime TV” (Chișinău) -17 august 2011 și Elita TV (Orhei) 19 august 2011 despre rezultatele săpăturilor arheologice de pe teritoriul orașului medieval Orheiul Vechi;

Dergaciov V. - Interviu pentru canalul “NIT”- TV. Tema – „Păstrarea AȘM”

Haheu V. - 2 interviuri pentru radio Moldova 1 – martie 2011 și 6 octombrie 2011

Levițki O. - acordarea unui interviu agenției INFOTAG despre Școala arheologică de vară de la trinca (4 iunie)

Vornic V. Ursu I., - participare la Emisiunea *Buna Dimineața* de la TRM, 6 septembrie, Despre importanța științifică a descoperirilor arheologice de la Lozova.

Ceban I., - participare la o emisiune radio „Vocea Basarabiei” despre salvagardarea patrimoniului arheologic (24 mai 2011).

Ceban I., - Interviu canalului „Мир” și posturilor de radio ТРК-Украина și УТ-1 despre importanța proiectului Școlii de vară Internațională a arheologilor din țările-membre CSI, organizată de cu susținerea Fondului interstatal de colaborare umanitară a țărilor membre a CSI (06 august 2011)

Alte modalități

a. 2008

Agulnicov S. - trei lecții despre istoria ținutului natal pentru cetățenii s. Caplani, r-nul Ștefan Vodă

Chitic O., – Masa rotundă la metodologie cu tema de prezentare „ZEUS – sistem pentru gestiunea și prelucrarea datelor arheologice” (mențiune)

Vornic V. - Participare cu alocuțiune la Conferința de lansare a proiectului științific româno-moldovenesc ”Antichitatea târzie în bazinul Prutului” (Bârlad, 20-22 octombrie)

a. 2009

Agulnicov S. Popovici S. – 2 lecții despre Patrimoniul cultural arheologic în zona Nistrului de Jos în liceele (rus și român) din or. Ștefan-Voda;

Croitor R. – 22-24 mai 2009, a participat la Salonul Național de Minerale, Fosile și Geme din Craiova (România) cu comunicarea «Prădătorii și Pradă în Quaternar» la Secția de științele naturii a Muzeului Oltenie

a. 2010

Vornic V., Participare la două mese rotunde din cadrul Proiectului „Politica de ocrotire a moștenirii arheologice în Republica Moldova: necesitate și realitate” (15 martie și 19 mai, 2010)

Haheu V., Expunerea rezultatelor cercetărilor tumulilor de la Clișova Nouă (Orhei) – întâlnirea jubiliară locală 25 de ani de la fondarea s. Clișova Nouă

5. Cooperări naționale și internaționale*

5.1. Cooperare în cadrul național

În perioada 2007-2011 cercetătorii Centrului de Arheologie au întreținut o activitate de colaborare permanentă și fructuoasă cu colegii lor de la **instituții din cadrul AȘM**: Institutul de studii enciclopedice, Institutul de Istorie, Stat și Drept, Institutul de Chimie, Institutul de Geologie și Seismologie, Institutul de Zoologie, Universitatea AȘM; **muze**: Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală; **instituții de învățământ superior**: Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Pedagogică „Ion Creangă”, Universitatea „Școala antropologică superioară”, Universitatea „T.G. Șevcenko” din Tiraspol etc.

5.1.1 Formele de colaborare:

- cercetarea științifică și organizarea manifestărilor științifice;
- elaborarea și publicarea unor lucrări științifice;
- efectuarea în comun a unor cercetări științifice (săpături arheologice).
- cercetarea unor colecții de patrimoniu muzeal;
- instruirea teoretică și practică a studenților și masteranzilor;
- acordarea informației științifice tematice pentru diverse instituții publice.

5.1.2. Acorduri de colaborare:

Acord de colaborare cu Institutul de Studii Enciclopedice AȘM

Acord de colaborare cu Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei

Acord de colaborare cu Muzeul Național de Etnografie și Istorie a Naturii

Acord de colaborare cu Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”/Facultatea de Istorie și Etnopedagogie

Acord de Colaborare cu Universitatea din Chișinău „Școala Antropologică Superioară”

Acordul de colaborare cu Universitatea de Stat din Moldova / Facultatea de Istorie și Filizofie

Acordul de colaborare cu Universitatea „T.G. Șevcenko” din Tiraspol

5.1.3. Lucrările realizate la comanda beneficiarilor din țară

a. 2008

1. Cercetări arheologice de salvare pe teritoriul comunei **Căplani**, r-nul Ștefan-Vodă, 15 septembrie-15 octombrie 2008 efectuate cu suportul financiar (sponsorizare) al Întreprinderii de Stat „Calea ferată a Moldovei”. (componenta echipei: Agulnicov S., Pașa V., Popovici S.)

2. Săpături de salvare la Mănăstirea de la Frumoasa, raionul Călărași (august-septembrie 2008) organizate la solicitarea și realizate cu suportul financiar al Starețului Mănăstirii. (coordonator dr. hab. Postică Gh., executanți: Ciobanu I., Pașa V., Popovici S.)

3. Săpături de salvare la Mănăstirea Căpriană, raionul Strășeni (iulie), organizate și realizate cu suportul financiar al Institutului Patrimoniului Cultural, în conformitate cu demersul AȘM, sprijinit de președintele Republicii Moldova Vladimir Voronin. (coordonator dr. hab. Postică Gh., executanți: Vornic V., Pașa V., Popovici S., Ciobanu I.)

a. 2010

1. Săpături arheologice de salvare în obiectivele de la Chișinău „Valea Morilor” (*unie-iulie și septembrie 2009*), realizate la solicitarea și cu suportul financiar al Primăriei mun. Chișinău. (coordonator dr. hab. Levițki O., executanți: Bodean S., Burlacu V., Covalenco S., Popovici S., Agulnicov S., Haheu V., Sîrbu Gh., Croitor R.)

2. Cercetări de perieghază în împrejurimile satelor Cuhureștii de Sus, Cuhureștii de Jos, Țepordei, Unchitești și Văscăuți (raionul Florești) (26-30 aprilie 2010), efectuate la solicitarea și cu suportul financiar al Societății de Genealogie, Heraldică și Arhivistică „Paul Gore” (Bodean S.)

5.1.4. Proiectele de cercetare/lucrările realizate în colaborare cu partenerii din țară

1. Săpăturile de salvare la Mănăstirea de la Frumoasa, raionul Călărași (august-septembrie 2008), în colaborare cu Universitatea Liberă Internațională din Moldova
2. Săpăturile de salvare la Mănăstirea Căpriana, raionul Strășeni (iulie 2008), în colaborare cu Universitatea Liberă Internațională din Moldova
3. Cercetările arheologice de la Valea Morii (mun. Chișinău), în colaborare cu Institutul de Zoologie al AȘM și Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei

5.1.5 Rezultate importante obținute

La Caplani:

Prin săpături și sondaje au fost investigate patru monumente arheologice, excavându-se o suprafață de cca 200 m.p. În perimetrul șantierelor au fost cercetate două locuințe adâncite, o construcție de cult din piatră (sanctuar), gropi menajere din perioada târzie a epocii bronzului, un mormânt și mai multe construcții menajere din perioada antică târzie; recuperată o colecție reprezentativă de vestigii arheologice. Prin periegeze s-a cercetat o suprafață de cca 50 ha, evidențiindu-se 20 de tumuli, 5 așezări și 2 necropole din epoca bronzului – perioada antică târzie.

La Mănăstirea de la Frumoasa:

În zona cimitirului vechi (64 m.p.), unde se preconizează anumite amenajări și construcții noi, s-au cercetat 20 de morminte datate în primul sfert – mijlocul sec. XIX

La Mănăstirea Căpriana:

Investigațiile au avut drept scop studierea straturilor culturale din partea de vest a incintei mănăstirii, în sectorul preconizatei construcții a Muzeului Mănăstirii (2 casete) și în sectorul zidărilor medievale aflate la vest de Biserica Adormirii Maicii Domnului (6 casete). În rezultat au fost descoperite depuneri culturale din perioada secolelor XV-XIX

La Valea Morilor:

În cadrul șantierelor (suprafață de circa 650 m.p.) au fost cercetate diferite complexe (gropi menajere, bordeie, locuințe de suprafață) aparținând următoarelor orizonturi cultural-cronologice: paleoliticul superior cu resturi de mamut și așezării cu mai multe niveluri de locuire - Precucuteni-Tripolie A, Cucuteni, Hallstatt canelat, Sântana de Mureș-Cerneahov, evul mediu timpuriu, evul mediu tardiv. În rezultatul acestor investigații a fost recuperat un bogat inventar arheologic care aduce noi contribuții la cunoașterea habitatului uman de pe teritoriul actual al orașului Chișinău din mil. V î.e.n. – evul mediu tardiv

În r-nul Florești:

Au fost descoperite și verificate 10 așezări ale culturii Cucuteni-Tripolie, Noua, din epoca hallstattiană timpurie, epoca medievală timpurie și târzie

5.2. Cooperare internațională

5.2.1. Acordurile de colaborare:

Centrul de Arheologie al IPC AȘM întreține relații de colaborare științifică și efectuează schimb de publicații cu următoarele instituții de profil de peste hotare:

1. Eurasien Abteilung des Deutsches Archäologisches Instituts, Im Dol 2-6, D-14195, Berlin
2. MTA Regeszeti Intezete Budapest, Uri u. 49, 10145
3. Национальный Институт Археологии с Музеем, Българска та Академия на Науките (БАН), Съборна, 2 1000, София, България
4. Региональный Исторический Музей Варна, Мария Луиза 41, Варна, България, 9000
5. Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, *Academia Română, Henri Coandă nr.11, București, România, 71119*

6. Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Gabor Aron 16, Sfântu Gheorghe, România,
7. Институт Истории Национальной АН Беларуси, Академическая 1, Минск, Беларусь, 220072
8. Институт Археологии, Российская Академия Наук, ул. Дм. Ульянова, д. 19, Москва, Россия, 117036
9. Институт Истории Материальной Культуры, Российская Академия Наук, Дворцовая Набережная 18, Санкт-Петербург, Россия, 191065
10. Інститут Археології, Національна Академія Наук України, вул. Героев Сталинграда 12, Киев, Украина, 04210
11. Кафедра археології та музеєзнавства. Историчний факультет, Київський Національний Університет ім. Тараса Шевченка, вул. Владимирська, 64, 01 033 Киев - 33, Украина

5.2.2. Activitățile întreprinse la comanda beneficiarilor străini

- elaborarea lucrărilor științifice editate în străinătate:

capitole din monografii

a. 2008

1. Dergaciov V., Cucuteni-Trypillia: The History of the Research. In: Cucuteni-Trypillia. A Great Civilization of Old Europe. Rome, 2008, p. 21-28 – 1,0 c.a.
2. Dergaciov V. Cucuteni-Trypillia: The Origins, the Phases the Chronology. In: Cucuteni-Trypillia. A Great Civilization of Old Europe. Rome, 2008, p. 29-38 – 1,0 c.a.

a. 2009

1. Bodean S. Cuconești-Stânca lui Harascu.: Lazarovici C.-M., Lazarovici Gh.-Corneliu, Țurcanu S. Cucuteni: a great civilization of the prehistoric world, Iași, 2009, p. 99-101.
2. Bodean S. Răduleni Vechi II.: Lazarovici C.-M., Lazarovici Gh.-Corneliu, Țurcanu S. Cucuteni: a great civilization of the prehistoric world, Iași, 2009, p. 139-141.
3. Levițki O., Descoperiri din perioada hallstattiană de la Banca Gară – Șapte case: M. Zahariade, R. Alaiba, V. Alaiba, O. Levițki, R. Simalcsik, A. Simalcsik, V. Chirica, I. Ildiko Zahariade, Cunoașterea prin cercetări interdisciplinare a vechilor așezări rurale din spațiul carpato-dunărean. Iași 2009, p.102-105

studii, articole, rezumate, rapoarte și comunicări la întrunirile științifice (vezi Anexa 2)

expertizarea colecțiilor paleoarheozoologice

- din monumentele medievale păstrate în Laboratorul de Arheologie a Universității Pedagogice din Harkiv / Ucraina, (Croitor R.– 16-24.05. 2011,;
- din monumentul epocii fierului timpuriu Uci-Baş / Rezervația arheologică Hersones din Sevastopol (Ucraina), (Croitor R.– 18-30.10. 2011).

5.2.3. Activitățile întreprinse cu concursul partenerilor de peste hotare

Participare la:

a. 2007

- șantierul arheologic din or. Iaroslavli, Federația Rusă, organizat de Institutul de Arheologie AȘ Federația Rusă cu scopul depistării unor repere cronologice referitor la perioada pre-tătaro-mongole (Sirbu Gh., Ursu I., 4.06 – 22.09. 2007).
- șantierul arheologic de la Leghedzino / Ucraina - scopul: familiarizarea cu metoda de săpătură a platformelor tripoliene, prelucrarea materialului arheologic și stabilirea relațiilor de

colaborare cu tinerii cercetători din Ucraina care se ocupă cu perioada Cucuteni – Tripolie) (O. Chitic, S. Popovici, V. Pașa, 4-15 iulie 2007)

a. 2008

- sondajele geomagnetice în siturile arheologice din județele Covasna și Bistrița, organizate de *Institutul de Arheologie și studierea Artelor a AR din Cluj Napoca*, România (Burlacu V., Sîrbu Gh., 01.06.2008 – 07.06.2008)

- seminarele studențești realizate în comun acord cu programul DAAD, vizitarea muzeelor din orașele Bonn, Frankfurt, Maintz, etc., vizitarea șantierelor arheologice, vizitarea laboratorului arheologic de la Maintz, organizate de *Comisia Romano-Germane IGA (Frankfurt pe Main)*/Germania (Burlacu V., Sîrbu Gh., 26.2008 – 18.07.2008)

- cursul de studiere a bazelor utilizării tahimetrului electronic de tip Leica TPS 800 în procesul organizării documentației de teren a unui sit arheologic, la invitația de deplasare în *Deutsches Archäologisches Institut, Berlin / Germania* (Țerna S., 28.04 – 1.06. 2008)

- la cercetările arheologice de la Pietrele, jud. Giurgiu, la invitația *Institutul de Arheologie „V. Pârvan” a Academiei Române* (Țerna S., iulie-septembrie 2008)

a. 2009

Proiectul internațional „*Antichitatea târzie în bazinul Prutului*”, realizat de MNAIM în colaborare cu muzeul „Vasile Pârvan” din Bârlad, Muzeul Județean Botoșani, Muzeul mixt Tecuci, finanțat de Uniunea Europeană. (Vornic V. coautor al catalogului „*Antichitatea târzie în bazinul Prutului*”; Ciobanu L., Vornic V. – participanți la Sesiunea științifică de comunicări la Bârlad – 22 mai 2009, și la campania de săpături arheologice în necropola de la Polocin-Pogonerști, jud. Iași

a. 2010

- cercetările periegetice, cu prospectări geomagnetice, în cadrul *expediției moldo-germane*, organizată la solicitarea Comisiei Româno-Germane din or. Frankfurt pe Main, septembrie-octombrie 2010 – Agulnicov S., Sîrbu Gh.

– prelucrarea materialului arheologic din așezarea tripoliană timpurie Bernașevka / Rezervația de stat „Tripil’ska kul’tura” (s. Leghedzino, reg. Čerkassy, Ucraina) (campania 2009) (Bodean S. 16.04.-23.04.2010)

a. 2011

Organizarea Școlii arheologice de vară a tinerilor specialiști din țările membre CSI «*Исследование археологических памятников микрзоны Тринка (Единецкий р-н, Республика Молдова) как пример изучения культурного наследия древних обществ*», susținut financiar de Межгосударственного фонда гуманитарного сотрудничества государств-участников СНГ (МФГС) –iunie – septembrie 2011 –coordonator Levițki O.

Participare la:

- școlile arheologice de vară a tinerilor specialiști din țările membre CSI organizate în Tadjikistan, Kîrgîstan, Azerbaidjan, Federația Rusă, Kazahstan;

- programul de formare profesională în domeniul „Arheologiei digitale și spațiale” România, organizat de Muzeul Național al Carpatilor Răriteni, Sfântu-Gheorge (Ceban I., 5-19.09 2011).

5.2.4. Centrele universitare și științifice, unde au fost invitați reprezentanții organizației pentru activitate didactică și/sau științifică:

a. 2007

1., Institutul de Arheologia ANU, Kiev (Chitic O., Pașa V., Popovici S. 4-15.07. 2007)

2. Institutul de Arheologie al AȘ a Ungariei, Budapesta (Dergaciov V., 1-5.03. 2007)

3. Institutul de Arheologie și studierea Artelor a AR din Cluj Napoca (Levițki O., 12-18.10.2007)
4. Institutul de Arheologie al AȘ Federația Rusă (Sîrbu Gh., Ursu I., 4.06 – 22.09. 2007).

a. 2008

1. Institutul de Arheologie și studierea Artelor a AR din Cluj Napoca, (Burlacu V., Sîrbu Gh., 01.06.2008 – 07.06.2008)
2. Comisia Romano-Germane IGA (Francfurt pe Main) Burlacu V., Sîrbu Gh.,(26.2008 – 18.07.2008)
3. Universitatea Göttingen, Hannover / Germania Dergaciova L.,01.03. – 31.07.2008).
4. Deutsches Archäologisches Institut, Berlin / Germania (Țerna S., 28.04 – 1.06. 2008)
5. Institutul de Arheologie „V. Pârvan” a Academiei Române (Țerna S., iulie-septembrie 2008)

a. 2009

1. CNR / Italia și CNRS / Franța (Croitor R. – 16-27.12. 2009, participat la lucrările echipei internaționale de cercetare pe tema “Climate, faunal turnovers and Human Dispersal in Western Europe”
- 2., Institutul de Arheologie “V. Pârvan”, București (Dergaciova L. 12 - 28.09.2009).
3. Institutul de Istorie a culturii materiale al AȘ din Federația Rusă, S-Petersburg (Reabțeva S. - 26.06 – 31.07. 2009).

a. 2010

1. Institutul de Arheologie ANU, Sevastopol, (Croitor R.,21.09 – 10.10.2010)
2. Muzeul Național de Arheologie, Cracow / Polonia, (Reabțeva S., 19-30.09. 2010)

a. 2011

1. Complexul Muzeal instructiv-educativ „Чигу”, Kirgîstan, (Ceban I., 30.07 – 10.08. 2011)
2. Muzeul Național al Carpatilor Răriteni, Sfântu-Gheorge, (Ceban I., 5-19.09. 2011)
3. Universitatea Pedagogică, Harkiv / Ucraina, (Croitor R., 16-24.05. 2011)
4. Rezervația arheologică Hersones din Sevastopol / Ucraina, (Croitor R., 20.09-15.10.2011)
5. Institutul de Arheologie al AȘ din Federația Rusă, Moscova (Levițki O., 12–15.09. 2011; Sîrbu Gh. 2-13.09. 2011; 8–11.12. 2011)
6. Institutul de Istorie a culturii materiale. Sankt-Petersburg / Federația Rusă, (Levițki O., – 22–25.10.2011)
7. Institutul de Arheologie „A.H. Margulan”, Almatî / Kazahstan (Levițki O., 11-16.12. 2011; Sîrbu Gh., Ursu I. 15-30.09 2011)
8. Institutul de Arheologie Bacu / Azerbaidjan, (Popovici S., 2-30.08.2011)
9. Institutul de Arheologie Sofia / Bulgaria, (Reabțeva S., 15-31-08. 2011)

5.2.5.Tematica de cercetare a doctoranzilor pregătiți în cadrul centrelor științifice internaționale sau în cotutelă:

1. Dergaciova L. –“Tipologia emisiunilor monetare moldovenești de la sfârșitul secolului XIV – începutul secolului XVI” - Institutul de Arheologie “V.Pârvan” București, România.

2. Ursu I. – „Populațiile turanice în spațiul est-carpatic în sec. X-XIV” - Institutul de Arheologie, Iași, România.

5.2.6. Savanți din străinătate care au vizitat Centrul în perioada 2007-2011:

2008

Nr. d/o	Numele, prenumele, gradul și titlul științific, ale savantului	Țara și denumirea organizației în care activează savantul	Scopul vizitei. Descrierea succintă a activităților (realizarea proiectelor comune, stagiu, participări la manifestări științifice)	Termenul vizitei
1.	Maliukevici Alexandru, doctor în istorie	Ucraina (Odesa) Muzeu Național de Arheologie	Participare la conferința IPC	mai 2008
2.	Crasnojon Andrei, doctorand	Ucraina (Odesa) Universitatea pedagogică	Participare la conferința IPC	mai 2008
3.	Cușnir Veaceslavi, doctor în istorie	Ucraina (Odesa) Universitatea de Stat	Participare la conferința IPC	mai 2008
4.	Micko Iulia, doctor în istorie	Ucraina (Cernăuți) Muzeu Național de Istorie	Participare la conferința IPC	mai 2008
5.	Carașevici Irina doctor în istorie	Ucraina (Kiev), Institutul de Arheologie ANU	Participare la conferința IPC	mai 2008
6.	Palienco Serghei, doctorand	Ucraina (Kiev), Institutul de Arheologie ANU	Participare la conferința IPC	mai 2008
7.	Simonenco Alexandru, doctor în istorie	Ucraina (Kiev), Institutul de Arheologie ANU	Documentare, consultare referitor la c-ra Cerneachov, Sarmați	23-25 septembrie 2008
8.	Șarov Oleg, doctor în istorie	Federația Rusă (Peterburg), Institutul istoriei culturii materiale	Documentare, consultare referitor la c-ra Cerneachov	23-25 septembrie 2008
9.	Samoilova Tatiana, doctor în istorie	Ucraina (Odesa), Institutul de Arheologie ANU	Consultare cuprivire la „Colonizarea greacă	august, octombrie 2008
10.	Brujaco Igor, doctor în științe istorice	Ucraina (Odesa) Muzeu Național de Arheologie	Documentare.	august, noiembrie 2008
11.	Pâslaru Ion, doctor în istorie	România (Mangalia) Muzeul Kalatis	Documentare,	11-13 noiembrie 2008
12.	Cepalâga Andrei, doctor în geografie	Federația Rusă (Moscova), Universitatea de Stat	Consultare în vederea realizării Compart. „Mediul natural”	august, noiembrie 2008
13.	Vișneățki Leonid, doctor în istorie	Federația Rusă (Peterburg), Institutul istoriei culturii materiale	Documentare, consultare referitor la epoca paleoliticului	18-20 noiembrie 2008
14.	Slavcev Vladimir, doctor în istorie	Bulgaria, Muzeul din Varna	Documentare, consultare referitor la epoca neo-eneoliticului	4-8 octombrie 2008

15.	Nicolae Eugen, doctor în istorie, director adjunct	România (București), Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan	Discuții privitor la modalitățile de intensificare a colaborării științifice	12-13 noembrie 2008
-----	--	---	---	------------------------

2009

1.	Prof. Dr. Joni Apakidze	Staatliche Universität Tbilisi, Georgia	Documentare	3-7 octombrie 2009
2.	Dr. Krum Bacvarov	National Institute of Archaeology and Museum, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, Bulgaria	Documentare	4-8 octombrie 2009
3.	PD Dr. Nikolaus Boroffka	Eurasien-Abteilung, Deutsches Archäologisches Institut, Berlin, Germania	Documentare	3-8 octombrie 2009
4.	Dr. Marina Daragan	Institut de Arheologie, Academie Națională de Știință Ucrainei, Kiev, Ucraina	Documentare Lokalgeschehen“	3-8 octombrie 2009
5.	Anton Gass, Doktorand	Exzellenzcluster – TOPOI, Projekt 1, Freie Universität Berlin, Germania	Documentare	4-8 octombrie 2009
6.	Dr. Jakiv Gerschkovic	Institut de Arheologie, Academie Națională de Știință Ucrainei, Kiev, Ucraina	Documentare	3-8 octombrie 2009
7.	Dr. Florin Gogaltan	Institut de Arheologie și Istoria Artelor, Cluj- Napoca, România	Documentare	4-8 octombrie 2009
8.	Prof. Dr. Blagoje Govedarica	Eurasien-Abteilung, Deutsches Archäologisches Institut, Berlin, Germania	Documentare	4-8 octombrie 2009
9.	Prof. Dr. Svend Hansen	Eurasien-Abteilung, Deutsches Archäologisches Institut, Berlin, Germania	Documentare	4-8 octombrie 2009
10.	Prof. Dr. Bernhard Hänsel	Institut für Prähistorische Archäologie, Frei Universität Berlin, Germania	Documentare	4-8 octombrie 2009
11.	Prof. Dr. Anthony Harding	Department of Archaeology, University of Exeter, Anglia	Documentare	4-8 octombrie 2009
12.	Dr. Elke Kaiser	TOPOI- Exzellenzcluster, Research Area AII, Freie Universität Berlin, Germania	Documentare	3-7 octombrie 2009
13.	Dr. Valeriu Kavruk	Museul Național Carpați răsărit, Sfântu-	Documentare	4-8 octombrie 2009

		Georgiu, România		
14.	Prof. Dr. Carola Metzner-Nebelsick	Institut für Vor- und Frühgeschichtliche Archäologie und Provinzialrömische Archäologie, Ludwig-Maximilians-Universität München, Germania	Documentare	3-6 octombrie 2009
15.	Prof. Dr. Vassil Nikolov	National Institute of Archaeology and Museum Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, Bulgaria	Documentare	4-8 octombrie 2009
16.	Dr. Serghei Polin	Institut de Arheologie, Academie Națională de Știință Ucrainei, Kiev, Ucraina	Documentare	3-8 octombrie 2009
17.	Dr. Alexandru Popa	Römisch-Germanische Kommission, Deutsches Archäologisches Institut, Frankfurt am Main, Germania	Documentare	5-9 octombrie 2009
18.	Dr. Juri Rassamakin	Institut de Arheologie, Academie Națională de Știință Ucrainei, Kiev, Ucraina	Documentare	3-8 octombrie 2009
19.	Dr. Sabine Reinhold	Eurasien-Abteilung, Deutsches Archäologisches Institut, Berlin, Germania	Documentare	4-8 octombrie 2009
20.	Dr. Vladimir Slavchev	National Institute of Archaeology and Museum, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, Bulgaria	Documentare	4-9 octombrie 2009
21.	Dr. Tudor Soroceanu	Institut für Prähistorische Archäologie, Freie Universität Berlin, Germania	Documentare	4-8 octombrie 2009
22.	Dr. Marzena Szmyt	Institute for Eastern Studies, Adam Mickiewicz University & Poznań Archaeological Museum, Poznań, Polonia	Documentare	4-8 octombrie 2009
23.	Prof. Dr. Biba Teržan	Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Slovenia	Documentare	4-8 octombrie 2009

2010

1	Dr. L. Višnjacki	IICM, Sankt-Peterburg	participare la realizarea Programului de stat „Istoria Moldovei. Epoca preistorică și antică”	4-5 martie, 2-3 august 2010
2.	Dr. hab. A. Ćeapalyga		participare la realizarea Programului de stat „Istoria Moldovei. Epoca preistorică și antică”	10-11 martie, 18-19 august 2010
3.	Dr. T. Samoilova	IA ANU, filiala din Odesa	participare la realizarea Programului de stat „Istoria Moldovei. Epoca preistorică și antică”	2-3 martie, 20 august 2010
4.	Dr. Hab. A. Simoneuko	IA ANU, Kiev	participare la realizarea Programului de stat „Istoria Moldovei. Epoca preistorică și antică”	15 martie, 25-26 august 2010
5.	Dr. S. Pačkova	IA ANU, Kiev	participare la realizarea Programului de stat „Istoria Moldovei. Epoca preistorică și antică”	15 martie, 25-26 august 2010
6.	Dr. O. Šarov	IICM, Sankt-Peterburg	participare la realizarea Programului de stat „Istoria Moldovei. Epoca preistorică și antică”	4-5 martie, 2-3 august 2010
7.	Dr. A. Diačenko	IA ANU, Kiev	documentare	12-14 mai 2010
8	Dr. C. Asăvoaie	IA, Iași	Consultare în vederea realizării proiectelor comune	1-2 iunie 2010
9.	Dr. V. Cotiuğă	IA, Iași	Consultare în vederea realizării proiectelor comune	1-2 iunie 2010
10	Dr. Elke Kaiser	Freie Universität Berlin, Germania	documentare	3-7 august 2010
11	Dr. Alexandru Popa	Deutsches Archäologisches Institut, Frankfurt am Main, Germania	documentare	5-9 octombrie 2009
12	Dr. hab. S. Skoryj	IA ANU, Kiev	documentare	20-25 octombrie 2010
13	Dr. F. Tencariu	Universitatea „Al.I. Cuza”, Iași	Participare la conferința IPC	28-29 octombrie 2010
14	Drd. D.-M. Vornicu	Universitatea „Al.I. Cuza”, Iași	Participare la conferința IPC	28-29 octombrie 2010
15	Dr. V. Cotiuğă	Universitatea „Al.I. Cuza”, Iași	Participare la conferința IPC	28-29 octombrie 2010

2011

1.	Dr. M-C Văleanu	Complexul Muzeal „Moldova”, Iași	participare la conferința IPC	24-26 mai 2011
2.	Dr. M. Babeș	IA „V. Pârvan”, București	participare la conferința IPC	24-26 mai 2011
3.	Dr. E. Nicolae	IA „V. Pârvan”, București	participare la conferința IPC	24-26 mai 2011
4.	Dr. A. Opaiț	IA din Iași	participare la conferința IPC	24-26 mai 2011
5	Dr. Iu. Mâsko	Ucraina, Cernăuți	participare la conferința IPC	24-26 mai 2011
6.	Dr. hab. S. Skoryj	IA ANU, Kiev	participare la școala de vară de la	8-29 iulie 2011

			Trinca	
7.	Dr. hab. N. Anisiutkin	IICM, Sankt-Peterburg	participare la școala de vară de la Trinca	8-29 iulie 2011
8.	Dr. A. Moghilov	IA ANU, Kiev	participare la școala de vară de la Trinca	8-29 iulie 2011
9.	Dr. I. Palaguta	IICM, Sankt-Peterburg	participare la școala de vară de la Trinca	8-29 iulie 2011
10.	Dr. M. Vachtina	IICM, Sankt-Peterburg	participare la școala de vară de la Trinca	29 iulie – 19 august 2011
11.	Dr. Simalscik Angela	România, Institutul de Biologie al Academiei Române din Iași	Participare la cercetările de la Lozova	1-23 august 2011
12.	Dr. Pârnău Radu	România, Institutul de Geografie al Academiei Române din Iași	Participare la cercetările de la Lozova	1-23 august 2011
13.	Dr. Jilinkova Dagmar	Institutului de Arheologie a AȘ a Republicii Cehia (Brno)	documentare	19-21 septembrie 2011

5.2.7. Rezultate mai importante obținute în colaborare.

- promovarea științifică (prin investigarea siturilor arheologice, publicarea rezultatelor cercetărilor științifice, participarea la manifestări științifice) a patrimoniului arheologic al Republicii Moldova, în statele Euroasiei;

- realizarea și publicarea lucrărilor științifice (vezi mai sus, precum și Anexa 2);

- publicarea rezultatelor investigațiilor arheologice ale colegilor de peste hotare în revista Centrului de Arheologie „Revista Arheologică” (Chișinău) și ale angajaților Centrului în edițiile instituțiilor de profil din străinătate cu care există acorduri de colaborare.

- familiarizarea cu procesul efectuării sondajelor geomagnetice în siturile arheologice, cu metodele performante de săpătură, inclusiv a unor așa complexe ca platformele tripoliene și respectiv, cu cele de prelucrare a materialului arheologic și arheozoologic;

- contribuie la formarea profesională în domeniul arheologiei digitale și spațiale, însușirea utilizării aparatelor și utilajelor electronice de ultimă oră

- stabilirea relațiilor de colaborare cu tinerii cercetători atât din vest (România, Germania etc.), cât și din țările CSI;

- organizarea Școlii arheologice de vară a tinerilor specialiști din țările membre CSI în **microzona Trinca / Edineț**, în cadrul căreia participanții au făcut cunoștință cu șantier arheologic, vizitat Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, complexul istorico-arheologic «Orheiul Vechi», situri arheologice din bazinele de Mijloc a Prutului și Nistrului, sau familiarizat cu Preistoria și Antichitatea spațiului nord-vest-pontic (sa citit un curs de lecții - 32 ore academice).

6. Fișa statistică a organizației din sfera științei și inovării*.

7. Lista materialelor solicitate organizației din sfera științei și inovării pentru evaluare și acreditare*.

Notă: * - informația privind proiectele de cercetare și/sau contractele economice (compartimentul 2.1.), lista personalului din sfera științei și inovării (compartimentul 2.2.), precum

și compartimentele 3-7 se expun conform profilurilor de cercetare, cu excepția pozițiilor unde această divizare este dificilă. În condițiile prezenței mai multor profiluri de cercetare, în cadrul raportului integral se generalizează informația prezentată pe profiluri, evitând repetările.